

١٥٩

سنة التأسيس

مدنية

البيضاء تونسية

سالنامه حقیقه

محررم ۱۲۸۵

۱۲۸۵

مارت جلالی
 سیدی ریڈسک ہندہ سفری ۹۶۲ ھ روسیہ
 [ایمپراطوری نیکولانک وفاتی ۱۷۵۵
 ترکی ۱۸۶۷]
 روسیہ دہ سرافلرک حریتی ۱۸۶۱ باغرادک
 یاوز سلطان سلیمک مصرہ دخولی ۹۲۳ ھ
 فاجعہ کر بلا ۶۱ ھ
 عثمانیلرک ویانہ بی محاصرہ سی ۹۳۵ ھ
 ادوج قرالی ۱۲ شارلاک عثمانیلرہ التجاسی
 [۱۱۲۲ ھ ماززینتک وفاتی ۱۸۷۱
 فرانسہ دہ برنجی ایمپراطورلغک اعلانی
 ۱۰۸۳]

۲۸	۱	جمعہ
۱	۲	ایر
۳	۳	پازار
۳	۴	ایر
۴	۵	صا
۵	۶	چار
۶	۷	پنج
۷	۸	جمعہ
۸	۹	ایر
۹	۱۰	پازار
۱۰	۱۱	ایر
۱۱	۱۲	صا
۱۲	۱۳	چار
۱۳	۱۴	پنج
۱۴	۱۵	جمعہ

سالنامهٔ حدیقه

۱

محرم

پارسیده قومون ۱۸۷۱

عالم ریاضی نوطونک وفاتی ۱۷۲۷

وفات هارون ۸۰۹ م

ویقتوراما نوٹاک ساردنیا قرالغی ۱۸۲۹

۱۵	۱۶	ایر
۱۶	۱۷	پازار
۱۷	۱۸	ایر
۱۸	۱۹	صا
۱۹	۲۰	چار
۲۰	۲۱	بیچ
۲۱	۲۲	جمعه
۲۲	۲۳	ایر
۲۳	۲۴	پازار
۲۴	۲۵	ایر
۲۵	۲۶	صا
۲۶	۲۷	چار
۲۷	۲۸	بیچ
۲۸	۲۹	جمعه
۲۹	۳۰	ایر

سالنامه حقیقه

ب

صفر

وقعه صفین ۳۷ ی ✕

نیسان جلالی لنقولنک اعدامی ۱۸۶۵

ردوسنک فتخی ۹۲۶ هـ

۳۰	۱	پازار
۳۱	۲	ایر
۱	۳	صا
۲	۴	چار
۳	۵	پنج
۴	۶	جمعه
۵	۷	ایر
۶	۸	پازار
۷	۹	ایر
۸	۱۰	صا
۹	۱۱	چار
۱۰	۱۲	پنج
۱۱	۱۳	جمعه
۱۲	۱۴	ایر
۱۳	۱۵	پازار

سالنامه حدیقه

ب

صفر

خطاط مشهور و وحدتینک وفاتی ۱۸۷۱

سردار اکرم عمر پاشانک وفاتی ۱۸۷۱

غلبه روان ۱۰۴۵

۱۳	۱۶	ایز
۱۵	۱۷	صا
۱۶	۱۸	چار
۱۷	۱۹	پنج
۱۸	۲۰	جمعه
۱۹	۲۱	ایر
۲۰	۲۲	پازار
۲۱	۲۳	ابر
۲۲	۲۴	صا
۲۳	۲۵	چار
۲۴	۲۶	پنج
۲۵	۲۷	جمعه
۲۶	۲۸	ایر
۲۷	۲۹	پازار

ربیع الاول

اوزون حسنك هزيمتي ۱۸۷۲ هـ	۲۸	۱	ايز
عثمانليلك هندسواحلنه وصولي ۹۴۰ هـ	۲۹	۲	صا
	۳۰	۳	چار
مايس جلالي	۱	۴	پنج
	۲	۵	جعه
	۳	۶	ايز
كوپريلی محمد پاشانك وفاتي ۱۰۷۲ هـ	۴	۷	پازار
ناپولبونك سنت النده وفاتي ۱۸۲۱	۵	۸	ايز
هومبولدك وفاتي ۱۸۵۸	۶	۹	صا
ارتحال بايزيد ۹۱۸ هـ	۷	۱۰	چار
ليله مولد	۸	۱۱	پنج
	۹	۱۲	جعه
	۱۰	۱۳	ايز
	۱۱	۱۴	پازار
	۱۲	۱۵	ايز

ت

سالنامهٔ حديثه

ربيع الاول

يطرونه خليك اختلاني

۱۳	۱۶	صا
۱۴	۱۸	چار
۱۵	۱۸	پنج
۱۶	۱۹	جمعه
۱۷	۲۰	اير
۱۸	۲۱	پازار
۱۹	۲۲	اير
۲۰	۲۲	صا
۲۱	۲۴	چار
۲۲	۲۵	پنج
۲۳	۲۶	جمعه
۲۴	۲۷	اير
۲۵	۲۸	پازار
۲۶	۲۹	اير

تونسك فقيهي ۹۸۲ھ

ربیع الاخر

حزیران جلالی

[بک اوغلی حربی ۱۸۷۰

فرانسز لک مکسیقایه دخولی ۱۸۶۳

قونت قاوورک وفاتی ۱۸۶۱

حصار جق غلبه مشهوره سی ۱۱۵۴ هـ

۲۷	۱	صا
۲۸	۲	چار
۲۹	۳	بیچ
۳۰	۴	جعه
۳۱	۵	ایر
۱	۶	پازار
۲	۷	ایر
۳	۸	صا
۴	۹	چار
۵	۱۰	بیچ
۶	۱۱	جعه
۷	۱۲	ایر
۸	۱۳	پازار
۹	۱۴	ایر
۱۰	۱۵	صا

ربیع الاخر

	۱۱	۱۶	چار
	۱۲	۱۷	پنج
سلانیک فتحی ۸۳۴ هـ	۱۳	۱۸	جمعه
المانیہ سفری شنکی ۹۳۲ هـ	۱۴	۱۹	ایر
سلیمان چلیپنک مارشال قلبری قتلی ۱۸۰۰	۱۵	۲۰	پازار
	۱۶	۲۱	ایر
	۱۷	۲۲	صا
	۱۸	۲۳	چار
واترلو محاربه مشهوره سی ۱۸۱۵	۱۹	۲۴	پنج
فرانسه ده اصلزاده لیکک الغاسی ۱۷۹۰	۲۰	۲۵	جمعه
ذوالقدریه ممالکنک استملاکی ۹۳۱ هـ	۲۱	۲۶	ایر
	۲۲	۲۷	پازار
	۲۳	۲۸	ایر
کونجه محاربه مشهوره سی ۹۹۱ هـ	۲۴	۲۹	صا
	۲۵	۳۰	چار

جمادی الاولی

جلوس حضرت پادشاهی ۱۲۷۷ هـ

۲۶

۱

پنج

۲۷

۲

جمعه

۲۸

۳

ایر

۲۹

۴

پازار

۳۰

۵

ایر

توز جلالی وفات خیرالدین پاشا ۹۵۳ هـ

۱

۶

صا

۲

۷

چار

۳

۸

پنج

فتح اشقودزه ۸۸۳ هـ

۴

۹

جمعه

۵

۱۰

ایر

۶

۱۱

پازار

۷

۱۲

ایر

۸

۱۳

صا

۹

۱۴

چار

۱۰

۱۵

پنج

جایه سلطان سلیمان بفرانسه ۹۳۴ هـ

جمادی الاولى

	۱۱	۱۶	جمعه
وقعه اینه بختی ۹۷۹ هـ	۱۲	۱۷	ایر
	۱۳	۱۸	پازار
فتح استانبول ۸۵۷ هـ	۱۴	۱۹	یز
	۱۵	۲۰	صا
	۱۶	۲۱	چار
	۱۷	۲۲	پنج
	۱۸	۲۳	جمعه
	۱۹	۲۴	ایر
وفات غازی مراد پاشا ۱۰۲۰ هـ	۲۰	۲۵	پازار
	۲۱	۲۶	ایر
	۲۲	۲۷	صا
	۲۳	۲۸	چار
	۲۴	۲۹	پنج

جمادی الاخر

شروع بنای جامع فاتح ۸۶۷ هـ

اغستوس جلالی و صدارت راغب
[پاشا ۱۱۷۰]

۲۵	۱	جمعه
۲۶	۲	ایر
۲۷	۳	پازار
۲۸	۴	ایر
۲۹	۵	صا
۳۰	۶	چار
۳۱	۷	پنج
۱	۸	جمعه
۲	۹	ایر
۳	۱۰	پازار
۴	۱۱	ایر
۵	۱۲	صا
۶	۱۳	چار
۷	۱۴	پنج
۸	۱۵	جمعه

جمادی الاخر

فتح حایه ۱۰۵۵ هـ و وفات صدر
[اعظم مصطفی زشید پاشا ۱۲۷۴ هـ

فتح بغداد ۹۴۰ هـ

۹	۱۶	ایر
۱۰	۱۷	پازار
۱۱	۱۸	ایر
۱۲	۲۹	صا
۱۳	۲۰	چار
۱۴	۲۱	پنج
۱۵	۲۲	جمعه
۱۶	۲۳	ایر
۱۷	۲۴	پازار
۱۸	۲۵	ایر
۱۹	۲۶	صا
۲۰	۲۷	چار
۲۱	۲۸	پنج
۲۲	۲۹	جمعه
۲۳	۳۰	ایر

سالنامه حقیقه

خ

رجب

۱

۲۴	۱	پازار
۲۵	۲	ایر
۲۶	۳	صا
۲۷	۴	چار
۲۸	۵	پنج
۲۹	۶	جمعه
۳۰	۷	ایر
۳۱	۸	پازار
۱	۹	ایر
۲	۱۰	صا
۳	۱۱	چار
۴	۱۲	پنج
۵	۱۳	جمعه
۶	۱۴	ایر
۷	۱۵	پازار

وقعه چالديران ۹۲۰ هـ

ضبط استونی بلغراد ۹۵۰ هـ
لیله رضائب

زلزله عطیه ۹۱۵ هـ
ایلول جلالی

اتمام جامع فاتح ۱۷۵ هـ [وفات علی
پاشا ۱۸۷۱] وفات قبرسلی ۱۸۶۹

رجب

محاصره ثابته وياته ۱۰۹۴ هـ

ابله معراج النبي عليه السلام

۸	۱۶	اير
۹	۱۸	صا
۱۰	۱۸	چار
۱۱	۱۹	پنج
۱۲	۲۰	جمعه
۱۳	۲۱	اير
۱۴	۲۲	پازار
۱۵	۲۲	اير
۱۶	۲۴	صا
۱۷	۲۵	چار
۱۸	۲۶	پنج
۱۹	۲۷	جمعه
۲۰	۲۸	اير
۲۱	۲۹	پازار
۲۲	۳۰	اير

سالنامه حقیقه

۲

شعبان

۲۳	۱	صا
۲۴	۲	چار
۲۵	۳	پنج
۲۶	۴	جمعه
۲۷	۵	ایر
۲۸	۶	پازار
۲۹	۷	ایر
۳۰	۸	صا
۱	۹	چار
۲	۱۰	پنج
۳	۱۱	جمعه
۴	۱۲	ایر
۵	۱۳	پازار
۶	۱۴	ایر
۷	۱۵	صا

وفات سنان پاشا ۱۰۰۴

تشرین اول جلالی

لیله برات ولادت همایون ۱۲۴۵

شعبان

استخلاص بغداد ۱۰۴۸ هـ وشهادت
[صوقولی محمد پاشا ۹۸۷ هـ]

مأمورین ابراهیم پاشا بوضع نظامات
[مصر ۹۳۱ هـ]

تنظیبات خیریه ۱۲۵۵ هـ

۸	۱۶	چار
۹	۱۷	پنج
۱۰	۱۸	جمعه
۱۱	۱۹	ایر
۱۲	۲۰	پازار
۱۳	۲۱	ایر
۱۴	۲۲	صا
۱۵	۲۳	چار
۱۶	۲۴	پنج
۱۷	۲۵	جمعه
۱۸	۲۶	ایر
۱۹	۲۷	پازار
۲۰	۲۸	ایر
۲۱	۲۹	صا
۲۲	۳۰	چار

سالنامه حقیقه

ن

رمضان

۲۳	۱	پنج
۲۴	۲	جمعه
۲۵	۳	ایر
۲۶	۴	پازار
۲۷	۵	ایر
۲۸	۶	صا
۲۹	۷	چار
۳۰	۸	پنج
۳۱	۹	جمعه
۱	۱۰	ایر
۲	۱۱	پازار
۳	۱۲	ایر
۴	۱۳	صا
۵	۱۴	چار
۶	۱۵	پنج

تشرین ثانی جلالی

رمضان

۷	۱۶	جمعه
۸	۱۷	ایر
۹	۱۸	پازار
۱۰	۱۹	ایر
۱۱	۲۰	صا
۱۲	۲۱	چار
۱۳	۲۲	پنج
۱۴	۲۳	جمعه
۱۵	۲۴	ایر
۱۶	۲۵	پازار
۱۷	۲۶	ایر
۱۸	۲۷	صا
۱۹	۲۸	چار
۲۰	۲۹	پنج
۲۱	۳۰	جمعه

فتح بلغراد ۹۲۷ هـ و وفات راغب

[پاشا ۱۱۷۶ هـ]

وفات ابن خلدون ۸۰۸ هـ

لیله قدر

شوال

اتمام جامع سلیمانیه ۹۶۳ هـ

کانون اول جلالی

۲۲	۱	ایر
۲۳	۲	پازار
۲۴	۳	ایر
۲۵	۴	صا
۲۶	۵	چار
۲۷	۶	پنج
۲۸	۷	جمعه
۲۹	۸	ایر
۳۰	۹	پازار
۱	۱۰	ایر
۲	۱۱	صا
۳	۱۲	چار
۴	۱۳	پنج
۵	۱۴	جمعه
۶	۱۵	ایر

شوال

سفر اکری ۱۰۰۴ هـ

۷	۱۶	پازار
۸	۱۷	ایر
۹	۱۸	صا
۱۰	۱۹	چار
۱۱	۲۰	پنج
۱۲	۲۱	جمعه
۱۳	۲۲	ایر
۱۴	۲۳	پازار
۱۵	۲۴	ایر
۱۶	۲۵	صا
۱۷	۲۶	چار
۱۸	۲۷	پنج
۱۹	۲۸	جمعه
۲۰	۲۹	ایر

سالنامه حقیقه

ز

ذی القعدة

۲۱	۱	پازار
۲۲	۲	ایر
۲۳	۳	صا
۲۴	۴	چار
۲۵	۵	پنج
۲۶	۶	جمعه
۲۷	۷	ایر
۲۸	۸	پازار
۲۹	۹	ایر
۳۰	۱۰	صا
۳۱	۱۱	چار
۱	۱۲	پنج
۲	۱۳	جمعه
۳	۱۴	ایر
۴	۱۵	پارزا

کانون ثانی جلالی و قعوده خیریه ۱۲۴۱ هـ

سالنامه حقیقه

ن

ذی القعدة

۵	۱۶	ایز
۶	۱۸	صا
۷	۱۸	چار
۸	۱۹	پنج
۹	۲۰	جمعه
۱۰	۲۱	ایر
۱۱	۲۲	پازار
۱۲	۲۲	ایز
۱۳	۲۴	صا
۱۴	۲۵	چار
۱۵	۲۶	پنج
۱۶	۲۷	جمعه
۱۷	۲۸	ایز
۱۸	۲۹	پازار
۱۹	۳۰	ایز

وزرات کوپریلی محمد پاشا ۱۱۶۶ هـ

ذی الحجہ

۲۰	۱	صا
۲۱	۲	چار
۲۲	۳	پنج
۲۳	۴	جمعہ
۲۴	۵	ایر
۲۵	۶	پازار
۲۶	۷	ایر
۲۷	۸	صا
۲۸	۹	چار
۲۹	۱۰	پنج
۳۰	۱۱	جمعہ
۳۱	۱۲	ایر
۱	۱۳	پازار
۲	۱۴	ایر
۳	۱۵	صا

عید اضحیٰ

شبائے جلالی

ذی الحجہ

تعبیر سور قسطنطنیه ۹۱۶ هـ

۴	۱۶	چار
۵	۱۷	پنج
۶	۱۸	جمعه
۷	۱۹	ایر
۸	۲۰	پازار
۹	۲۱	ایر
۱۰	۲۲	صا
۱۱	۲۳	چار
۱۲	۲۴	پنج
۱۳	۲۵	جمعه
۱۴	۲۶	ایر
۱۵	۲۷	پازار
۱۶	۲۸	ایر
۱۷	۲۹	صا

اثر توفیق

مقدمه

واقعا بر اثر نه قدر مكمـل اولورسه آندن استفاده
او قدر اطرافلی اولوق لازم کلمیر . مع مافیہ بر مملکتده
امثالی مسبوق اولیان بز شی وجوده کلنجده نه قدر ناقصده
اولسه ینه فائده دن خالی قالمز ظن ایدرم .
مدنیت حاضرده مقتدا عز اولان امم غریبه اسباب
تربیت بو معرفتی هر یولده هر درلو واسطه لره نشر
ایتدکاری کی بعضاً کلنجه طرزنده و عقله کلمدک بیک
دراو وسائل ایله ده استحصاله چالبشورلر . بوندن بک
بیوک فائده ده کوردیلر .
بو تجربه یه مبنیدر که الف با جزو لری اطفالک رغبتنی جالب
اوله جق تصاویر ایله مرتب اولوق کی تشویقات

برآمدک خیالندن ظہور ایدر ایجز قواعد کلیہ رنگنی
آلقدہ در .

بوقیلدندر کہ اوروپا لیلر۔ بزده کی کبی باشلیجه مند رجائی
ارباب مناصبی تعداددن عبارت بریولده دگل -
هرسنه ابتداسنده هر نوع معلوماتدن باحث بیک درلو
سالنامه لرایجاد و نشر ایدرک خلقت ذوق و استفادہ سنه
خدمت ایدرر . خصوصاً هر غزته هر سنه ابتداسنده
بز سالنامه ترتیب ایله الگ کزیده مقاله لرینی و برسنه لک
وقایعک اجمالی نشر ایلت عادت حکمنه کیرمشدر .

بزده کند یزده و وجود اولیان بر شیبی مادامکه نافعدر
ومادامکه نه قدر ناچیز اولسده خزینہ عرفان ملتہ
بر یاد کار اولق قابلیت حازدر ، کک ایجاد کرک
تقلید طریقہ اولسون قبول ایدہ یاورز .
بدایعی تقلید ایجاد قدر مقبول اوله ماسده و او قدر مفید
اوله بیلور .

بومطابعدیه بناہ بنده یکن سنه (سالنامہ ادبیات)
عنوانیله بر مجله ترتیب و نشر ایتمک تصور زده ایدم
فقط آرایہ بعض موانع تصادف ابتدکی ایچون موفق
اوله مامشدم . بناء علیہ حدیقہ غزته سنه بر خمیہ سنویہ
اولق اوزره بوسالنامہ بی ۱۲۹۰ سنه سیچون برنجی دفعہ

اولیٰ اوزره ترتیب و نشر ایلدم .
 مندرجاتی حدیقه ده نشر اولنان بر قایچ معتنامه تناله ایله سائر
 بعض معلوماتی و بر سنه لك وقایع سیاسییه بی شاملدر .
 سالنامه لك عادت کی خطادن سالم اوله رقی بر جدول
 شهر ترتیبه بعض وقایع مشهوره بی و هر ملتده
 ظهور ایذن اعظمی مصادف اولدقلری شهر
 و ایامك مقابلده تاریخلریله درج ایلدم .

طابع

بر لا زمه سیاست

حکومتك عدل و انتظامنه چاره تحریر سببه مشغول
اولان اصحاب دانشك كندیلر نجه اقصی الغایات عد
ایلدكاری ماده امر تشریحی هر در او سوء استعماله مانع
اوله بيله جك بر درجه كاله ایصال ایتكدر
بویه بر مقصد واقعا مدنیت ایچونك بیوك بر مقدار
سعادت اوله بیلیر و وه مانع بر اندازلقده بوقدر
عجازلر کوسترمش اولان قوت معارف ایلروده بلکه
اوله بر مطالب اعلا بی دخی فعله کتیره بیلیر فقط
كرك تار یخلدده و كرك زمانك احوالنده بو گونه قدر
نظاماتی آرزو اولندیغی درجه ده دكل بلکه آنك
عشری مرتبه سنده بيله شمول تأثیری مشهور اوله میور

برلازمه سیاست

حتی پوشمبول تأثیرک امکان حصوله استعداد
یله کورایور .

بناء علیه بونقصانک تلافیسی اولسه اولسه اجرای
احکامه مؤکل اولانلرک انتظام اخلاقیه حاصل اوله
یلبور .

اسلام دولتیرینک حالی بربر نظر تدقیق اوکند آکینسه
دعوامزک برهانی کندی کندی میدانه آثار :
مبدأ ظهوردن تایقیس وقتلره کلنجیه به قدر دول
اسلامیه نک کافه سی اکل هر شرایع اولان احکام
فقهییه ایله اداره اولنوردی .

حال بویله ایکن عمر بن عبدالعزیزک حسنات فوق
العاده نبیله مثلاً حاکم بامر اللہک سیات ردیندیسی
پیتنده پیانی عقلاک تحدید اینده میه جکی درجه لرده
فرق کورولزمی ؟

شو قدر وار که انسان بالطبع میل تعدی ایله مجبول
اولدینچیچون دنیاده حکومتک ظهوری لازم کلمش
ایکن آنک حسن حالی ینه انساندن بکلمک علنی
برتناقض دکلیدر ؟ مطالعده سی بروقت خاطر خراس
اولقدن خالی قالمز .

بونکله برابر طبیعت بشری و هیچ اولنسه جمعیتیه

خدمت ایده جک بفرقه بی ممکن مرتبه تهذیب ایتک
نظامک کفالتنی جزئی کلی کافه معاملات اداره به
تعمیم ایلمکدن بک قات سهولتیدر .

بوحاله بنساء دینیله بیایر که بر دولتک هیئت اداره سی
اخلاق فاضله اصحابندن مرکب اولانجه نظامانی
فنا دکل فقط - ناقص اولسه بیله ینسه حسن اداره
تحتسده بولمسی قابلدر . لکن مأمورلرده سیاحتجه
لازم اولان اخلاق موجود بولندقجه نظاماتده اولان
کالاتک سعادت مدنیتجه هیچ بر تأثیری اوله من .

مراد من امر تشریحک اهمیتنی انکار دکل وظیفه منی
لا یقیله بیلم مأموریتشد برمه نک لزومنی بیان
ایتمکدر .

نظر حکیم اصحابی عندنده محققدر که دولت علیه نک
بش عصر مدته و دنیساده هیچ مثلی کورولاندک
صورتده طنطنه اقبالتنی نیجه بک اختلال آتشلرینک
نیجه بک استیلا طوفانلرینک آره سندن شان بو ناموسبله
چکوب چیقاران یالکز یکبچری و سرای و دوار
زرا نامار یله معروف اولان اوچ بیوک مکتب فضائلک
یتشد و دیککی آتش فیکرلی تیمور بورکلی قهرمانلرایدی .
آنلرک یرینه قائم اولنلرک اکثریسی ایسه خدمت دولتی

بر لازمه سیاست

بالکمزجه بر سرمایه ثروت و پک منصف اولورسه
مدار معیشت بیلانردی .
بر مأموره کوره حرص اقبالی نهایت درجه به
کوتورمک بیه جائز اوله بیلیر . فقط الینه آلدیغی
مأموریت امرینی عمومک خون احسانه دعوت
تذکره سی عدا ایتک هیچ بر وقت هیچ بر ملت ایچون
فوز و نجات علامتارندن معدود اوله من!

مأمور خدمتی سرمایه ثروت بیلیرسه ارتکابیده
کندنجه بر قاعده تجارت عدا ایتک طبیعیدر .
مأمور معیشتی خدمته منحصر کورورسه اک بیوک
وظیفه سنی اک کوچک بر معزولیت مخاطره سندن قورتلیق
یولنده فدا ایتک ضروریدر .

مأموره لازم اولان خدمت دولته عسکرکی وظیفه
ناعنه کبرمک و معیشتی تعیین آلیر یولده قبول ایلدکدر .
بو ایکی قاعده حاصل اولدقدن صکره آره ده حیثیتی
آراسون اقبالی آراسون ترقیبسنی آراسون هیچ برینه
تهر بعض اولنه من مگر که بو تخریلر صره سنده وظیفه
شکندکی فرضها ایغی مر ائمه واسطه حصول ایتش
اوله !

معلوم بر مسئله در که دولت قیوسی هر مسلکدن

ھر طرف دن توجہ ایدوب کلمکده اولانلرک کافه سنه
 آچیق قالدقچه و کثرت عیال و قلت معیشتدن بحث
 اینک مأموریت استدعالرنده دلیل استحقاق یورینی
 طوتدقچه بردولنک محتاج اولدیغی هر خدمت ایچون
 تعریف ایتدیگمز یولده مأمور بولنه بئیک طبیعتک ابدار
 قابلیتده هیچ مثل مشهور اولدق بسفاشته توقف
 ایدر .

طبیعتک ایسه بویایده امساکی نه درجه لره بالغ
 اولدیغنی ککوسترمک ایچون مأمور لر مرکز درایت
 و اخلاقجه بولندقلری خدمتله لایق اولانلرینی بر کره
 تعداد ایدیورمک کافیدر

زمان انقلا بزدنبری رأس اداره به اهلیت پرورده
 کلدی . فقطینه لزومی قدر اصحاب قابلیت یتشدیره مدیار
 چونکه اصحاب اهلیتی یتشدیرمکله مقصد حاصل
 اولز . معرفت اهلیتی ایجاد ایتکدر .

» رزقی خدایی نابت میوه دن عبارت اولان مملکتک
 اهالیسی آچ قالور «

یا اهلیتی ایجادک چاره سی وار میدر؟

اوت واردر . حتی دستکاهلرینه مکتب نامی ویریلور .
 وقتیه کائناتی اوکنده سرفرو برده انقیاد ایدن

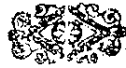
بر لازمه سیاست

۹

شمشیر عثمانی اون اون بش سنه دنیبری دلی باشی
پوز نڈیلرینک الندن آندی حربیه عزک بتشدیردیگی
اصحاب فطانتہ تسلیم اولندی .

شمعی اردولرمز بریره سوق اولنورسه هیچ اولرسه
یابه جغنی بیلیور، واکثر تشبثنده موفقی اولیور .

بر کرده خدمات ملکیه و امور عدلیه یه آدم ینشدیرمک
ایچون لازم اولان مکتبلر تأسیس اولنسون دأ موریتلر
قللردن چیقان دیوان کاتبی قرنتیلر یله دایره لردن دو کیابوب
کلان قواص باشی اسکیلرینک پنج سندن قورتاراسون
مسلاک و وظیفه سنک هیچ اولرسه نظریاتی کورعش
اولانلره تودیع ایداسون اوزمان کورورز که ملکک
هر طرفنده هر کس یایدیغنی بیلکه باشلار و حتی حفظ
جاه ایچون دخی بیلدیکنی یایقی و یایدیرمقی بتون بتون
اورته دن ذائل اولور .

معارف

الناس اما عالم او متعام والباقي ههيج

دنياده شرفي انسانيت قبض معرفتدن عبارتدر .
يوقسه نصاب علمه مالك و يا حصيله سالك اوليان
عوامك هوامدن هيج فرقي اوله من . بر كره عزيات
انسانيه بي دوشونهام !

هر كسي خالقيله وظيفه خلقتدن خبردار ايدن
معارف دكليدر ؟

فطرته زده كي استعداد كمال بالفعل اظهار ايدن
معارف دكليدر ؟

وجودات زميني اكثر خواصيله بر ابريني نوعه خدمتكار
ايدن معارف دكليدر ؟

دنياك بر كوشه سنده كي نعم غواصي ديگر كوشه سنده
بولسانلك پايه ايتار ايدن معارف دكليدر ؟

طوفان زده فنا اولان بونجه اقوام سالفه نك ماثر
عرفاني جهان مدننده دائمي الاستقرار ايدن معارف
دكليدر ؟

حقیقت! دنیاہ معرفتدن بیوک نہ مزیت تصور
اولسون؟

معرفت حقك اجل لطف سبحانیسیدر

عزتك حامیسی معموریتك بانیسیدر

دام ایلر ظاهر و باطنده تقلاب امور

صان که احکام شو نك صانع ثانیسیدر

معارف سایه سنده در که اوروپاده هر کس مبعوثان
اهالینک تعیین ابتدیکی منافی وقایه به کافل اولور
حال بو که آسیاده هیچ کیسه مبعوثان الهینک تبیین
ایتدیکی شرایی حیات ایدمز!

معارف سایه سنده در که انکلیرلز بر کوچك اردو ایله
اوج یوز مله بوندن زیاده نفوسه مالک اولان چین
حکومتك پای تخته داخل اولور

حال بو که اوقوجیه چین حکومتی بر کوچك فرقه
عاصیدنک بیله اوزرینه وارمغه جسارت ایدمز!

معارف سایه سنده در که برقاچ کونده برقاچ اوروپالی
بخر محیطی کچرک دنیا نك او بر گوشه سنه و اصل اولور
حال بو که برقاچ ملیون تاتار برقاچ یوز سنه ده بردیواری

آشغفه کسب قدرت ایده من !

معارف سایه سندر که دائره مدنیت ایچینده حقیقتی
چشم ادرا که نهان اولان بونجه علل مهلکدنک
تداویسی قابل اولور

حال بو که بدویت صحرالزنده هیچ کیمه وجودی میدانده
اولان سباعه قارشودفع مضرت ایده من !

معارف سایه سنده در که پارسده بر ادیب کامل اوج
بش آی چاپشه رق بر حکایه ترتیب ایسه مدت عمرنده
ضرورت کورمیه جک قدر ثروته نائل اولور [۱]

حال بو که استانبولده بر علامه بیعادل مدت عمرنده تألیف
ایده جکی کتابلرک مخصوصلیله اوج بش آی استیفای
حاجت ایده من !

بر کره نظر امعان ایله باقلسون که معارف بیلدیکمز
اقوام ایچینده انتشار ایده لی نه قدر آثار بدیعه میدانه
کتر مشدر ؟

طبیعیاتک بر قاج شعبه سی تدوین اولندی : کندی
قوتیله بیوجک بر کله بی تحریکدن عاجز اولان بر حکیمی
« اگر خار جده بر نقطه استناد بولسیدم زمینی یرندن

[۱] بوکا دلیل اولوق اوزره پارسده بالکن زمانزده موجود
اولان برقاج ادیبک مقدار ثروتنی اشغبه کوستردک .

اویزاد بر دم «فرض امکانسیله مقتدر ایلدی :
 فن سیاستك بعض قواعدی تعیین اولدی :
 «ملکی ایکی اوچ ایالته منحصر اولان بر حاکی آزمودنه
 فتح ایچون جهان ایچنده جهان تخریبسه مقتدر
 ایلدی .

ظهور اسلام مکارم اخلاقی انعام ایلدی : بر ایکی
 عصر ایچنده قطعاً تشه نك اکثر جهتلری
 قانون عدل «و حق اولان شریعتیه منقاد ایلدی .
 علمای کرام قواعد عقل «و نقلک تدقیقنه اقدام ایلدی :
 دنیایی فردوس «جمهوریت ایدن مدنیتك اسباب
 کلیه سی اعداد ایلدی .

ایچلرنده حاکم ظهور ایتدی که سیف عدالتلری
 مشرقدن مغربه رسان اولوردی .
 حکیم لرو وجوده کادیکه تألیفات عدیده و کشفیات
 جدیدله هر بری قدرت صانعك کالسه برهان
 اولوردی .

بعض اهل صنعت باصمعی ایجاد ایتدی : اوزمانه
 قدر خواصه منحصر اولان کالات عقلیه نك تعمییه
 فوائد مدنیتك کور دیکمز درجه یه وصولسه
 مدار اولدی

بر طاقم ار باب معرفت سیاحت بحریہ بی اعتیاد ایتدی :
 او وقتہ قدر عمان خفادہ قالمش اولان بر قطعہ
 عظمہ دائرہ تمدنہ آلسنہرق حائر اولدیغی عطایای
 قدر تدن عموم انسانیت حصہ دار اولدی .
 بز قاج حکیم استدلالات نظریہ تک تطبیقات خارجیہ بہ
 احتیاجنی تأیید ایلدی : بو احتیاجک ثبوتی فیوضات
 طبیعتدن استفادہ بی بلکه بیک درجہ تزیید
 ایلدی .

اصول ہیئت و قوہٴ جاذبہ قانونلری و خواص عناصر
 کپی بر طاقم خفایای قدر تک ادراکیلہ افکار بشر
 احاطہ سی قابل اولہ میہ جتی قدر وسعت بولدیغی
 مسلدن . بو کشفیاتین سعادت حالر جہ حاصل اولان
 نتایج نافعہ یہ ایسہ پیش نظر مزده کی مصنوعات بدیعہ تک
 هر بری بر دلیل منتظدر .

مأثر سائرہ دن قطع نظر عقلہ کورہ بخار قوتیلہ سببالہ
 بر قیہ خاصہ سنک کشفندن بیک نہ خدمت اولہ پاور ؟
 بونلر ترقیٴ مدنیت ایچون لکی واسطہٴ عظمہ دار کہ
 بری زوح قدر بدیع الاثری خیال کپی سریع
 السفردر .

بری تدارک احتیاجات ایچون خدمتکار اولمش : او واسطہ

ایله یگرهی ملیون نفوسلی بر مملکتده درتیوز ملیون
نفوس قوتی بر دقیقه آرام ایتنکسنین اعمال لوازم
اشتغالنده در !

دیسگری تعاطیء مخبرات ایچون تاتار اولمش :
اورابطه ایله کره زمین انسانی جنسز ایچون بر مجلس
الفت حالنده در !

بری نه غریب واسطه قدرتدر که طوخ سیاهنی طاقنوب تخت
روانسه سوار اولدجه قروده دگرده اجرای مرام ایله
روزگاره انفاذ احکام ایلدیکچون هم خاکسه دنیا هم
مالکه دریا عنوانیله توصیف اولنسه احرادر !
دیگری نه عجیب معجزه فطرتدر که بارقه سیاه
سنگ مجرای نقلی اولان تار سرعت انتقال بارقه سنگ
خیاط شعاعنه بگز . اقصای شرق و قوطاتی منتهای
غربه ایصال ایچون محتاج اولدینی مدت بر دقیقه دن
پله ادنادر !

ماحصل موی و اظفار کی تسلط اغیار و گرم
و سرد روزگاردن تحفظ ایدرک و سائطدن پله عاری
اوله رق خرابه زار زمینه کلمش اولان بنی نوعن اوچ دوت
یک سنه دنبرو بو نجه باران بلا و خونابه استیلا طوفانلرینه
اوغرامشسکن اسرار طبیعتی ادراک و خفایای معرفتی

استندرا که صرف ابتدیکی اقدامات فوق العاده
سایه سنده او یله برعرتبه اعتلایه واصل اولشدر که
تصوری عقلاره حیرت ویررا!

یانصل حیرت ویرمسون؟ او یله برتخلوق ضعیف
روی زمینه حاکم و طبیعت کلیه ارادت جزو یه سنه خادم
اولشدر!

بسیط عالمده مداین عظیمه انشاسیله روابط اجتماعی
تشبید ایدیور.

محیط اعظمده سفاین جسمید پیدا سبله وسائط انتفاعی
زیید ایدیور.

اعداد ابتدیکی ادوات ایله سبح کی موج دریاده
سائر اولیور! فطرتی ایسه او ماهیتدن مبرادر.
ایجاد ابتدیکی آلات ایله ذی جناح کی اوج هواده
دائر اولیور! خصاتی ایسه او خاصیتدن معرادر.
جسمی حقیر اما افکارینه ابعاد کی حد و انجا
بولنن.

عمری قصیر اما آثارینه اعداد کی حد و احصا تصور
اولنن.

مکمن قدرتمه مستور اولان سرائر طبیعتی پیرایه
افکار ایتمکده در.

مخزن فطرته مطهر اولان جو اهر معرفتی سر مایه
بازار ایتمکده در .

گاه زمانک نک دقیق اولان وقایعندن استدلالتی نتایج
ایلیور !

گاه زمینک نک عمیق اولان مواضعندن استحصالتی حوایج
ایلیوز !

قطعه لری آریبور، دریالی برلش دیریبور . بیابان
داخلنده صول، عمان ساحلنده قره لر پیدا ایدیبور! عالمک
هر لذتندن طبیعتک هر قوتندن مستفید اولبور . بو استفاده
چونالد قجه مشاق طبیعت نابیدا اولبور . هر علمک دواسنی
آریبور . هر حاجتک اسباب استیفاسنی اولبور .
دولتک تشکل ابتدی که ملکرینک حدودنده کوانش
غروب ایلیور .

مملکتک تأسس ایلدی که کونشک غروب بیله ایچلرندن
آیدینلق کتبور

صباح معرفت دنیایی طوتدی

بزنه زمانه قدر بویله کر انخواب فتور اولوب طوره جغز ؟
لسان مداهنه دن ایشتدی کمز افسانه لره قابلقدن ایسه
برکره کوزمزی آچه لم ، درجه مغرفتمزه امعان

نظر ایده ام . ملی تمدنه دن اولین پایهٔ ترقیده اولانلرک
بیله عوامنده لاقول نصفی اوقو یوب یازمق بیلور . حال
بو که ملتیزک بیکده بزی نامنی تحریر و بلکه قرائتدن
عاجز در !!!

خواصک تحصیلی ایسه عوامدن زیاده شایان تأسف
کورینور . مکتب عسکریه دن بشعه تأسیسات
علیه مزک هانکبسنان بر آدم یئنه ایسه هر در او مشکلاته
غلبه شانندن اولان فطانت و غیرت فوق العاده
سایه شنده در . بونکله برابر آنلرده مهتدس و مدرس
و کاتب و ضابط کی بر قاچ صنف هاموردن عبارت
کورینور .

معرفتک فائده سی یالکز عمومک حیوان احسانه
مهمان اولغه وساطتیدر ؟ البته دکل .

زیرا کور بیسورز که ثروت و مهور یئنه غبطه کش
تخصیر اولدیغین اورو پاده ایکنه دن ایبلکه وارنجه نه
قدر محمولات مسیت وار ایسه الکبیرک دستکاهی
مکتب و الک برنجی استادی معرفتدر .

یا حال بویله ایکن بزم تزیه معارفنده اولان اهمالنه
نه سبب بولنه بیلور ؟

عجبا بعضی مکتبیزلرک معرفت اصحاب دین ایلرک

بولوا التزام ایتدکاری باطل ذهابه هی اعتبار اولنیور؟
 بو بر عقیده ضالّه در که معتقدی «اطلبوا العلم من المهد
 الی الحمد» فرمانیله مأمور اولان فرق اسلامیّه آره سنده
 جهله عنادیه عنوان سر کبیله توصیف اولنسه لایقدر.
 دیانت فنون شتادن عبارت بر زبده معرفت ایکن
 علم ایله دین آره سنده نصل مباینت تصور اولنده بیلور؟
 اگر بو مباینت تخصیصاً معقولاته حصر ایتمک استیاورسه
 اوده نه صورتله قبول اولنور؟ حکمت که مجموع معقولاته
 شامل بر علمدر، نص کریم ایچینده خیر کثیر عنوان
 نشر یفته مظهریتله مکر مدر.

بولندن بشقه بر مسئله ده عقل «و نقل تعارض ایدنجه
 حجت بانغه قدرت اولان عقلاک حکمی اول و نقل
 انکله مؤول اولدیغیچون علمای شریعت اشتغال معقولات
 ایله مکلف بولندیغی عموم از باب دانش عینده مسلمدر
 منطق کی هندسه کی اثبات حقیقت ایدن براهین
 معقوله دن اعتقادجه مضرت توهم ایتمک تثلیت آره سنده
 توحید آرایانلره یاقبشور.

عجبا بر طاقم متغلبک «معارف نظام دولتی اخلاص
 ایدر» طرزنده میدانه قوی دقلری زعم فاسدی نظر
 دقتی جلب ایدیور؟ معرفت هر کسه حق و وظیفه سنی

بیلدیردیکیچون احکام حریتی اکیال ایدز . یوقسه نظام .

دولتی بر وقت اخلال ایتمز .

خلفک حقوقنی ادراکده اقتدارینه کیم قائل اوله من ؟
مگر که منشور حکومتی اسارت عمومیه پنجکی ظن ایدنلراوله
عجیبا معارفده کوریلان رعایتسزلیکه ثروت عمومیه نیک
نقصانی سبب طوتیلور ؟ تحصیل اغورنده بخل اتمک
نصل جائز اوله بیلسون ؟ بر دولت تقلیل مصارفله حتی
اداره عمومیه سننده کی اسرافانک تمامیه اوکنی آله من فقط تزئید
معارفله جهان خزینه لرینی یغما ایدر .

اسپانیولار وقتیه عالمک اک زینکین آلتون معدنلرینه
مالک اولمش ایکن معارفده اولان نقصانلری جهتیه
الرنده برشی قائمدی . انگلیزلر محصولی تیمور و کوموردن
عبارت برملکنده ساکن اولدقلری حالده معارفده
اولان کاللری حسبیه مملکتلرینی دنباک خزینه ثروتی
حکمنه کتیردیله .

ذاتاً جوهر ثروتک معدنی معارف سرمایه سعادتک
مخزنی ینه معارفدر .

بو حالده معارفک ترقیسنی ثروتک تزایدن بکلمک
والده نیک کریمه دن طوغمنه انتطار حکمنده قائلمی ؟
عجیبا معارفه ملکجه بز احتیاجی مرجع طوتیلور ؟

اگر او یلہ ایسہ احتیاجاتک ہانکبیدر ؟
 بز ضروریات ادارہ ایچندہ امور عسکریہ دن مہمینی
 کورہ مہورر • مع مافیہ آنی ذخی معارفدن مقدم
 طوتہ میر •

اوت برمت کہ قلیجی سایہ سندہ قائم اولور مقامندہ
 قلیجہ طیسانہ رق دائم اولور • حد ذتندہ دخی سیف
 شجاعت مالک رقاب عالم اولش بر جہانگیر در کہ
 جہانگیر حکمنہ اسپردر •

فقط اودہ بازوی تدبیرک قبضہ تسخیرندہ اولور سہ
 صاحب تأثیردر

اوت : بروقت قلیجک حسم دعوادہ اولان حکم
 قاطعی کورنلر

المجد للسیف لیس المجد للعلم

دیرلر ایش شمدی طویک تنویر مدطادہ برق ساطعی
 سیر ایدنلر

الفوز للعلم لیس الفوز للعلم

قولنی اعتراف ایدیورلر

معارفہ اقتضا ایدن سرفایہ بی سطوت عسکریہ نک
 زبیدینہ صرف اتمک انساہ کندی بیننی یدیر مکلاہ

قوت و یرمکه چالشق قبیلنسدن اولزمی ؟ حاصلی
 بو پنهانله اعتذارله هیچ محل یوقدر .
 زمانن طور بله جق زمان دکل بتون جهان انسانیت
 کمال شوق و شتاب ایله طریق ترقیده قطع مسافاته
 باشلادی .

توجه اولنان کعبه کالات ایسه بودار محنت ایچنده
 بر دیار سعادتدر ، بودیار سعادتیه وصول ایچون
 عزم و اقدام ایتک هر عاقله کوره قریضه ذمتدر ،
 قریضه ذمت بو ایکن وای اوقسومه که بطالت
 دوشکنده مألوف خواب غفلتدر ، خواب غفلتده قالان
 خلقك البتہ قرار گاهی صحرای وحشتدر ، صحرای
 وحشتک هر محصولی بر نوع زهر مشقتدر ، زهر مشقتک
 نتیجه تأثیرى باطبع هلاک و ندامتدر ، هلاک و ندامتدن
 بر جمعیتی تخیلص ایده جک واسطه ایسه مجرد غیرت
 و معرفتدر .

عاقل ایسهك بزده بو یولده کیسه دن کیروقالمانغه غیرت
 ایده لم غیرت ایده لم که بر ساعت اول بر قدم
 ایلرو کیده لم .
 کمال

حریت افکار

اذا لك حریتی ششمار اولدیغندن احتیاری ایسه
صاحب فکر بولدیغندن کایر .
بو بدهت کوز او کسه آلتیجه تمامیه تسلیم اولمق
اقتضا ایدر که هر در او خواص بشریه به اولدیغنی کبی
حریته دخلی اساس قوه متفکره در ،
باهر کارمزده وجودینی ادها ایتدیگمز حریت فکر دن
متولد اولنجه فکر له وجودینی انکار ایتک صرفدن عدد
تشکل ایده بیلور دیمک قیلندن اولزمی ؟
دنیاده هانکی ماده وارد که کندینک مالک اولدیغنی
برخاصه نی محصولی و یا تعیر اخره اثری اولان دیگر
بر ماده ده ایجاد ایده بیلسون ؟ بوقدر دلائل نظریه به
نه حاجت ؟ تطبیقات میداده طور بیور :
بر آدمک ولو طائشاره بینی از بلسون فکر نیجه قناعت
ایتدیگی تصدیقاتی تعیر ایتک قابلیدر ؟
ولو خنجره یورکی پاره لیسون وجدان نیجه تصدیق
ایتدیگی معتقداتی کوکلندن چیقارمق ممکن اوله بیورمی ؟

دینک که نقلی، عقلی، حکمی، سیاسی، علمی، ذوقی، هنر نوع
 افکار ذاتاً سر بست ذاتاً طبیعیدر. د کپشورسه کیمسه نک
 اجبار یله دکل طبیعتک الجاسیله د کپشور .
 عبرتین اوله جق وقایع مشهوره دندر که شمسک استقرار ی
 کره نک دوری حقمده قو پرنیقک میدانه قویدیغی قول
 حکیمانه بی دلائل ریاضیه ایله اثبات ایدن مشهور
 خالیله بو اعتقادندن طولایی - هر حقیقتی مخالف دین
 صورتنده کوستر مکه معروف اولان - رهبان گروهی
 طرفندن الحاد ایله اتهام اولنور . اگر نائب و مستغفر
 اولر سه طاعون انسانی دینیله که شایان اولان معهود
 انکیز یسیونک پنجه سنه دوشه جکی کندینه اخطار
 ایدیلور . اقرباسی، احبابی، شاگردانی، آشناری، مسلط
 اولور لر . تهدید و الحاح قوتلرینک سوقیله کلپسایه
 کیدر . برطانیق تشریفات عظمی آره سنده قولنک
 خطا اولدیغنی اعتراف ایدر . ایستدکاری کبی « نائب
 و مستغفر » اولور . فقط کلپسادن چیقارکن ینه
 افکارنده اولان جهت طبیعیه غلبانه باشلار . بردرلو
 کندینی آله مز . ایاغنی برقاچ کره بره اوررده « مع مافیله
 ینه دونن کره در » در .

پک قانلی پک خطرلی پک متعدد بچربه لرله ثابت اولمشدر که

فکره غلبه ینہ مجرد فکرکشانندن در . مادیات تعدیات
 افکار اوزرینہ تسایط اولنجه باروتہ طوقنان آتش
 و یاخود بخارہ حددن زیادہ اجرا اولنان تضبیق حکمنی
 و یرمک مقرر در .

برکہ تاریخی کوزمکزک اوکنہ . آلام : وقتیلہ اسلامده
 زندقہ چیقدی . الحاد چیقدی . طبیعیون ظهور ایتدی
 تناسخیه ظهور ایتدی هیچ برینک اوزرینہ قلیج
 چکمیدیلر . میدانی فن کلامہ براقدیار شمدی ممالک
 اسلامیه نک هیچ برینده آناردن و یاخود او قیلدن
 اولان برچوق مذهب لردن اثر بیلہ کور بیلہ میور .

اوروباده قاتولیک اعتقادینک اک اهمیتسنز برجهتته
 طوقته جق نہ قدر مذهب دینی و حکمی ظهور ایتدیسہ
 اوزرلرینہ اودہشتلی انکیزیسیون مسلط اولدی .
 اشکنجه بی دیری دیری آدم یاقق 'آغزہ اریمش قورشون
 آفتق حدارنده بیلہ طومدی مخصوص آلت ایجاد ایتدی .
 برطاقم بیچاره لک تا اولوم درجه سنہ کلنجه یہ قدر
 هرکیکنی آری قیردیردی . ینہ مظلومنی اولادینہ
 باقارجه سنہ همتلرہ شغایاب ایلدی .

صکره ایکنجی اوچنجی دردنجی دفعه یہ قدر ینہ
 کیکرینی قیردیردی . بو قدر اذال بو قدر بلالره برابر

دائمًا غلبہ قاتولیک مذهبک علیہندہ ہونا نازلردہ قالدی !
حالا دہ آنلردہ قالیور !!!

برجوق عقلا بو حقیقتی پیش نظرہ آلهرق دیمشلردر کہ :
فکر انسانیہ بر غریب خاصہ کوریلویو . حریتنی شاهاتہ
شاهاتہ اظہار ایتسکہ باشلا نیجہ اکر یک شدتہ اوزرینہ
واریلورسدہ کشندہ اولان علوماہیتی بردن رہہ عالیہ ادراک
ایدر قارشوسسندہ ہرنہ در او قوت موجود اولورسدہ
اولسون مقاومتن چکنمز . حتی یوزدہ طقسان نسبتندہ دہ
طالب اولور .

تضییق آز کوردیکی زمان ایسہ خصمنک ضعفنی
اکلار .

فارہ ایلہ اوینایان گدی یاوریبسی کبی اکتور بولادہ
برحرکتہ باشلار .

مثلا استدیگی بریشی جدی سوویلکدہ مضرت
کوررسدہ کشایہ ایلہ سویلار . اکادہ مقتدر اولہ مزسدہ
ہمہ ایلہ اکلادیر . تصویرایلہ کوستر . حاصلی البتہ
بر طریق ہواور مقصدینہ نائل اولور .

بر آئیچینک کرید قیمنی ترید قافیہ سندن استفادہ
ایلہ بر پادشاہہ (موعیت خلافتہ اولہ رق) بیانہ
مقتدر اولہ بیلدیگی مشہوردر .

هر کیمسه استرسه کرید ترید قافیہ سی قدر معناسز
بر مناسبت بولہ رق فکرینی اظہارہ مقتدر اولہ بیلہ جگنی
دہ دنیاہہ ہیج بر عاقل انکار ایده من .

احوالزہ دقتہ بقالم . حافظہ منہ ہر اجعت ایدهام .
عجباتصوری دکل حتی نشری منع اولمش بر فکر
بولہ یاور میر کہ حقتہ وقوع بولان ممنوعیت جاری
اولمش اولسون ؟

بو حالده « دنیاہہ برجہیت ایچون فوق العادہ مضر
اولہ بیلہ جک فکر لڑہ واردہ . آنلرک نشرینسہدہ
ممانعت اولنماسونمی ؟ » دینا بولورسہ
بزده دیرزکد :

اولا رشید پاشا ہر حومک پارس معاہدہ سی
علیہنندہ اولان لایحہ سنسندہ دیدیکی کبی « ہر کس
مجنون اولدیغندن » بر فکر عامیلہ حقیقتہ مقرون
اولد قجہ یکیدہ بر کرہ کستدینی عمودہ قبول
ایتدیرہ من .

ثانیاً بر فکرک تصورینی و یا خود انتشارینی منع
ایتمکدن ایسہ سوء تأثیراتنہ میدان ویرمامک بیک
قات قولایدن .

ثالثاً ہر ملکتدہ بوائمان قدرت تشریعک و وظیفہ سی

ملکتک حالی لایق بیله تقدیر ایدرک اوراجه مضر
 اوله بیله جک افکار و افعاله قانونی سدا ایتکدر .
 مکمل بر قانون یا پنجه قصداً هم یا کله هم مضر
 بر فکر نشر ایتک پک کوجاشور . خطاء بویه نشر
 وقوعه بواورسه اختیار ایدنلری تأدیب ایتکده هیچ
 بر مانع قالمز .

رابعا تشریحک دائره سی بر حد ایله محدود
 دکادر .

فرض ایدلم که مضرا اوله بیله جک بر فکرک بر یولده
 نشرینه مانع اوله جق جزا تعیین اولنمیشده قانونک
 اوجهستی ناقص قالمش بر مضرتلی فعل ظهور
 ایدنجه در حال آکا قارشوده بر فقره نظامیه نشر
 ایدیله یلور .

دینیلورسه که «صکره دن نشر اولشان نظامک حکمی
 سوابقه جاری اوله میه جمعندن بو تدبیر حد ذاتنده
 مؤر کورمز .»

زده شو بیله جواب ویر بررز که:

بر آدم فکرک لساناً قلماً تحریراً حد ذاتنده ممنوع
 اولامی لازم کله جک - بر فعلی - قانونک نقصان
 اولمسنندن استفاده ایله اختیار ایدرسه مادام که

او فعلك تکررینه میدان بر اقلماق قابلدر حکومتجه
 او تدبیره مراجعتله اکتفا لازم کور .
 هله بر آدمک بردفعهک اوله رق بر خطرلی فکرة
 بولندیغندن و یا بر خطرلی فکر نشر ایتدیکندن طولایی
 اتهام ایدیه مامسی بر حکومتک نافع و یا مضر و یا
 حکمسز نه قدر افکار و ارایسه ایچلرندن ایستدیکنی
 و یا تعبیر صحیحیله - استمدیکنی - نشر و بلکه تصور
 ایتدیرمائهکه « الی ماشا الله تعالی » مقتدر قالمسندن
 قیاس و نسبتی محال عد او انه بیه جک درجه زرده ایهون
 اولدیغنده ظمیرجه بر عاقل یو قدر کاشتباه ایلسون .

شاگردك و فانی

نه خطا ایلدك ای تیرکیچ انداز فلانك
ملانك کلدی جگر کاهنه طوردی پیکان

انسان دانش بکله حافظ مشفقار - عالیار کی طبیعتک
عصر لرجه اتعاب نفس ایدرک یتشدیره بیلدیکی جواهر
استعداد دن کیمی ورم دو شکر نده کیمی جنون صحرالنده
کیمی میخانه کوشه لنده، هبا اولش کورد بجه حقیقه
نور دیده وطن دینیلکده شایان اولان سائر برطاقم
نوادر آداب و عرفانک سینه شکافی هر آفات اولان
افکار حریتک زور بازومی سایه سنده فلکله پنجه اشور
جه سنه میدانه آتیله رق و سائقه یأس ایله افغای وجود
ایتمکد نسه ال قدر تلی سلاح تعدی به بیله غالب اولان
قلهارینه طیانه رق بش اون سنه ایچسنده ازادی
استقباله براعت استهلال اولتی اوزره ال اول
ادبیاتک ربط و اصول قلم دینیلان زنجیر اسارتنی اولسون
پاره پاره ایتدکلرینی کورمک انسانیتسه مشتاق اولانلری
بر حیات ثانیه به مظهر اولش قدر وجود و حاله مستغرق
ایتسه لایقدر . . .

« انا فتحنا لك فتحا مبينا » یازلمش کبی کورینوز
 فقط هیبت ! وطنک
 هر حاصل ابتدیی ترقی جگرندن بر پارچه قوپار مقوله
 وجوده کلیور!

صد حیف ! اگر اوجگر پاره لرظلم و تعدی دینیلان
 سباع خصومت او کنه اتمش اولسه ایدی بوقدر
 تأسف ایدلزدی :

زیرا بویله بر مخاطره بی اختیار ایدنلر و اختیار ایدنلری
 سونلر بو یولده هر درلو بلایی اولدن دوشنور اولدن
 کوزه آکورلر اصل تأسف اولنان شوراسیدن کد فلک بهمن
 کره - حقیقه شرق شعراسنک تصوری کبی
 - انساندن ده ظالم اولیور !!!

حتی انسانیتک کندی سمیله حاصل ابتدیی فوایدن
 یله نسبتدن و بلکه سرمایه دن آخر خراج آلیور!
 مثلا مملکت مزده الی قلم طوتار و بونکله بر حکومت
 سایه سنده کچنک کنون استغنا کوستر بر قاچ چو جوق
 پیدا اولدیغنی ایشتنک .

آره سی بریل کچمدن بو فکر ترقییه رایت کش
 مسابقت اولاندن (رفیق) کدها یوزینی کورمدن
 حقیقه فکر ترقینک ناصیه اقبالنده نور عرفان ایله

بیوک قولاده تابوتنی کوردک !!!

مثلاً یتیم سکر سنه سی عثمانلیلر ایچنده حقوق
شخصیه سنی ادعا ایچون بر منتظم عرضحال یازمغه
مقتدر بش کشی موجود اولدیغنی بیلنمز ایکن تصویر
افکار ظهور ایتدی . ادباً حقوقاً حالاً استقبلاً
حائز اولدیغمن خصائصی خلقه کوستردی .
آره سی بش سنه کچمدن تا اوروپانک منتهای غربنده
قلم عثمانی حقوق سیاسی سنی ادعا ایتکه
باشادی .

بو صبرده ایسه شناسینک عادی تابوتنی دکل فقط
روح مقدسه همنوی تابوت حکمنده اولان جسم علین
هر آدم آتد قجه هزارینه یا قلا شور بر حالده کورمکه
باشادق ! ...

مملکتتمزک ال بیوک عقلا سندن عد اولان ذاتلر نر زنده
بیله بو ترقی تمایلاتی استانبولک یامستعد یا نو هوس
یا غرضکار و یا خود بو اوچ صفتک ایکی سنی و یا اوچنی
جامع بر قاچ کشی به حصر اولمش ایکن هیچ کیمسه نک
بکله - دیکی بر زمانده مملکتک تا منتهای حدودی اولان
بوسنده دن (کاشن سرای) نامنده و یوقاریدن اشاعی
حجت اسلامیة ایله مدنیت غربیه به مفتون اولان

و بلکہ ہوا یکی فکری فکر واحد عد ایدن ارباب
شبابك مسلکندہ بر غزتہ ظہور ایتکہ باشلادی
استانبولجہ مراق اولندی . حال و شانی صورلدی
جواباً شو مکتوب آندی .

.....

صورت مکتوب

« مکتوب حیت اسلوبکری آلدیم سنی ، تحصیلمی ،
بوسندہ دن بزیرہ چیقوب چیقمدیغمی ، اوروپایہ سیاحت
ایدوب ایتدیگی ، و لسان اجنبیہ وقوف و عدم وقوفی
او کرئمک استیورسکرز . پاش اوستتہ سویلیم : بندہ کز
یکرمی اوچ یاشندہ یم . تحصیلمدن نہ اولہ جق ؟ پدرمدن
بعض مرتبہ اصول درساری کوردم . مملکتتمزده
علوم عالیہ تدریس اولنور مکتبلر یوق کہ بن سمنده
اور وہالی برکنجک تحصیل ایتدیگی قدر بندہ بہرہ دار
علم و معرفت اولہ یم . یازہ بیلدیکم قدر لسان عثمانی
و شیوہ انشایی نہ بورادہ بعض محررات ادیبہ بی مطالعہ
ایلہ او کر نہ بیلدم . بوسندہ دن بزیرہ چیقمدیم . بالکرز
ملحقاتدن بر ایکسمنده اوفاق تفک بر ایکی مأموریت
و یردم . اوروپایہ کتیمی اک زیادہ آرزو ایدردم . چونکہ

مملکت مزده مفقود اولان اصول تحصیل اوروپاده
 خلقنک خصائص فطرتلرند نمیدر ندر؟ مع زیاده
 موجود اولدیغندن هیچ اولمسه کالات انسانیه بی هزار
 شرم و حجاب ایله اجنبی بر مملکتده اجنبی برلساندن
 اوکرنک هوسنده ایدم • بوکابری متأهل اولسقی
 دیگر (سعادت بشریه نک اعظم وسائطندن اولان)
 آنچه مضایقه حالنده بولمق کبی ایکی مانع حیالات
 ابتدیکی ایچون موفق اوله مدم • اوروپا السنه
 غربیه سندن فرانسزجه کبی هر یرده ک زیاده مستعمل
 اولان برلسانی اوکرنک هوسنده سائر آرزولردن
 پیکده دون کلدی • بونیده قدرتسنلک نامنده
 اولان ظالم میدان و یرمدیکچون تحصیله قدرتیاب
 اوله مدم

یا کز اسلاوجه پیلورم چونکه بورالده ک متداول
 لسان اودر •

(کاشن سرای) حقنده عزته کرده کوستریلان محبت
 اخوتکارانه نک و بنی بیلدی کز ایچون بیلکله که سوق
 ایدن غیرت حیت شعاربلیرنک تشکرینی نه اسالله
 ایفا ایده حکمی بیله مم

..... مدار اوله

جیچون دائماً مکتوب احسان بیورمکزی رجا ایدر
و مقابله ده قصور اتمیه حکمه وجدان عالیگری ضامن
طوته رق افندی تأمین ایلم باقی

فی ۲۹ ذی الحجہ سنہ ۸۵ امضا

کلشن سرای محوری

شاکر

برجہ ممالک عثمانیه نك بر ایالتده یتشمش شو یاشده
بر آدمک استانبولده بوانان افکار جیده اصحابیله
اهم افکار اولسی مستبعد دکل موجب افتخار
ایدی .

فقط بویله بر نادرهیه او وقت عموم ملت تعجب اییدی .
و هله مقصد مری استانبوله و استانبول ایچنده و یا وطن
خارجنده) بر قاچ کشی یه حصر ایدنلره بتون بتون بهت
ایجاب اییدی . اوچ سنه کچمدن کلشن سرای بر درجه یه
واردی که ده پای تختده حاصل اولیان نظارت
عمومیه یی بوسنده فعله چیقار مغه باشلادی . عثمانلی
سونک یلریله محافظه سنه مطمئن اولدیغیز بز حقی

بر چو جغتك قلمی سایه سنده مدافعه یه جسارت
ایلدی .

صر بلیله بوغاز بوغازه کادی .
نه غریبدر!

ازمیرده (دور) نامیله بر سر بست غزته نك ظهورینی
ایشتدیگمرك و گلشن سرايك مسلك چینکارانه سی
هر ولایتیه سرایت ایده جگنی استدللاه باشلا دیغمرك
آینده ایلدی که گلشن سرايك مؤسسی اولان
اوقوجه (شاکر) ك وفات ایتدیگنی قولاقلمزی
یرته جق بیتمزی پاره لیه جك بر حالده استماع
ایلدك

(رجة الله علیه) تعبیرده خطا وارسه
معذور طوتلسون (رضی الله عنه) یعنی ملت کندندن
راضیدر الاهدده کندندن راضی اولسون
جناب حقندن شوقدر جق بر تمنی ایدرز که بو مزیتده
اولانلرك ملته باری بوندن صکره هیچ برینی طبیعت
النده زبون کوسترمسون . زیرا صرارمش
صومش چهره لرینی راحت دوشکنده کورمک
انسان اولان ایچون تحهل اولنه جق مصیبتلردن دکلدر .

مساوات

بو معلوم بر شیدر که انسانك جنسیت و قومیت
و ضعف و قوت و سیات و فضیلت و جهل
و درایت کبی و جو دینی استیلا ایدن بر چوق عوارضه مبنی
دنیاده ایکی آدم بولمز که حقیقت حالده بر بریله تماما
مساوی اولسون .

شوقدر وار که بو تغیرات اضافیه نك هیچ بری ذات
انسانیتی نه ترفیع و نه تنزیل ایده جکندن انسان
نه جنسده نه مذهبه نه قدرته نه اخلاقده نه درایتده
بولنورسه بولنسون حقوق نظرنده نه کیمسه به رجحان
دعواسی ایده بیلور نه کیمسه دن اشاغی قالور .

چونکہ بحث ابتدیکمز عوارضك هر هانکبسی اولورسه
اولسون انسانه جانب قدرتن سلاح تجاوز اولوق
ایچون ویرلش برخاصه دکلدیر .

واقعا مؤلفلر کوریلور که استعداد بشرده اولان
تفاوتی اصحابنه بر امتیاز مخصوص عد ایدرک مثلا
برغبی حقنده اجرا اولنه بیله جک جزایی برذکی حقنده
دها خفیف بر صورتله فعله چیقارمق ایستلر . فقط
مادام که بر آدم دیگر ینک حقنه تجاوز ایده فعلی میدانده
طوررکن آنک استعدادینی دوشمکده هیچ بر معنا
کوریله میه جکی ایچون بر عاقل ایله بر باقل بر شخصه
آیری آیری برر طوقات اورسده لر عاقل اولدیغی
ایچون باقل قدر جزا ایتماک دنیاده نه قدر احق وارسه
جمله سنی عقلانک کیف مایشاء تصرفنه اسیر ایتک
دیگدر .

برده استعدادک تفاوتی اودرجه لرده قابل انقیسامدر که
اگر حقوقده مقیاس طوتلق لازم کلسه مثلا ابن سبئایه
نسبت ایکی ساعت توقیفدن بشقه جزا کوره مامسه نه
حکم اولنان بر قباحت ایچون بزم محله بکجیبسی بجاقلرندن
سوریه رک مؤبدأ قالمق اوزره غیا قیوسنک اسفل
سافلیننه آتمق لازم کلیر .

واقعا اور و پادہ برتھمايز نجات کوريلوب طور يبور .
 ا و بونك حق اولديغني اثبات ايتككه چالديشانلرده بولنيور .
 لکن دعوالريني ابطاله نشو سؤالچك كفايت ايدر :
 - عجا بوزاد كان دينلان فاملبارك مبدأري وارميدر ؟
 وارايسه البته زادكاندن دكلدر .

چونكه زادكاندن اولسه كندينه مبدأيت اسسناد
 اولنه مز . بو حالده يا نصل اوله يبور كه ؟ آحاد ناسدن
 بر آدم فاملبارسني انسانيتك فوقنه چبقاره يياسونده ينه
 آحاد ناسدن بر ديكر آدم كنديسني او خاندانك اعضاسندن
 بريله مساوي اوله حق درجديه چبقارسون !
 بو حالدرن اكلال شيلور كه انسانك حقوق طبيعديه
 بو ذاتيه سنجه عقلا مساواتنه خال و برونچك برقاعده
 بوله بيلك محالدر . بالكر موضوعات سياسيهدن
 اصول اداره بر طاقم امتيازات بو مراتب وجوديني اقتضا
 ايده جكندن بحث اولنيوز و بوني پاك چوق قبول
 ايدنلرزه بولنيور . بو مراتب مختلفه نك بر نجهسي
 عسكركلنده موجود اولان رتبه لردن بو نولر روايت
 اولنديغنه كور . حفظ نظام ايچون الزم ايش بزعسكركلكله
 شرفياب اوله مديغمن ايچون بو باده بر طوقميري مطالعه
 بيانه كنديمزجه اقتدار كوره ميز .

یالکز شو قدر دیه پیلورز که اوتوز سنه طرفنده قلیج
قوتیله دنیانک الک بیوک بر حکومتی تأسیسه موفق اولان
اصحاب و تابعین کرام حضراتی آره سنده یوز باشلیق
بیک باشلیق بکک پاشالیق یوق ایدی .

براردونک و بلکه بتون اردولرک بو کون رئیس اولان
ذات یارین او خدمتدن انفصال ایدنبجه الک عادی
بر نفریله مساوی اولوردی .

ایکنجهسی عسکرلک کبی خدمات ملکیده دخی بز نوع
مراتبک لزومی فرض اولمش و بوفرض سقیمک الک بیوک
تأثیرات و مضراتی حیفما که بزم مملکتده کورلشدر .
بو بایده یوز بیک درلو دلیل ایراد ایده پیلورز .

بز مأمول ایدرز که بودرلو تجربه لر میدانده
طوررکن البته شورتب ملکیده ماضیز کبی استقبالمزیده
تشویش ایتمز .

زده انکار ایتمز که حکومتک حسن اداره سی
مأموریتلرک درجه درجه بر برینه تابع بولنسیله حاصل
اولور . فقط بونکله دهها بیوک بر خدمتده بولنانلرک
دها کوچک بر ایشده اولانلره واینه اینه عموم خلقه
شخصاً هیچ بر وقت رجحانی لازم کلز .

مراتبده اولان تفوقدن اصحاب مراتبک دخی

حصہ دار ایلمسی اودرجہ بدیہی البطلاندر کہ مثلاً
وقتیلہ بربرینہ خلف سلف اولہ رق بروقت مقام
صدارتدہ و اندنصرکہ خارجیہ نظارتندہ کورلمش اولان
عالی و فوآد پاشارک حق تفوق ہانکیسنندہ اولدیغنی
ادارکدہ عقلار متحیر اولور .

ہلہ مأمورک افرادہ حق تقدمنی - مأمور افراد طرفندن
معامش آور برخدمتکار اولدیغنی دوشنانلرہ کورہ - قبول
ایدہ بیلک خیلیمچہ کوچ شیلرنددر .

شوراسنیدہ اونوتمیہ لم : مساواتک الک غریب بر صورتلہ
فقدانی بزده کوریلور !

بزکہ مسلمانلرز وطنزہ ہم پارہ مزلہ ہم جائزہ خدمت
ایدرز . سائر وطنداشلرمنز کہ ادیان سائرہ اصحابیدر
بو خصوصدہ یالکز پارہ صرف ایدرلر . عجیب - نابزہ
قواصلق انلرہ گوشہ صرافلغنی دیوان قدرتدن توجیہ
اولتمش برخدمتیدر ؟ !

بزکہ استانبوللیلرز عسکر و یرمیز ! ویرکو و یرمیز ! فقط
مثلاً ایچہ جکمن توتون رژی آلتہ آنور !!

سائر وطنداشلرمنز کہ طشرہ ایلردر . ویرکو و یررل
عسکر و یررل یالکز توتونی ایستدکاری کبی آلورل
ایستدکاری کبی قیدیررل ایستدکاری کبی ایچرلر !!

حقوق و شرفجه مساواتسزلفك تأثیرى يالكر بعض
 افراده عاقد ايسه اداره ده اولان انخادسزلق بتون
 هيئتى لرزه ناك ايدر. بزده عاдам كه استانبولك كليات
 و بلكه جزويات امورده دخى مرجعيتى باقيدر هم
 اودرجه ده باقيدر كه بورادن مثلابوسنه يه تحريراملاى
 اداره ايجون بيك بشيوز غروش آيلقلى برامور
 كوندريوزز بويله پاى تخت طشره لره نسبتله بيك
 درلو استئنا حالنده و طشره لى پاى تخته و برزينه
 نسبتله بيك درلو مفايرتده طوردقجه اداره مزده
 بزحسن انتظام حاصل اوليق قابل دكلدر

برایستمسه ك دليل اولمزدق

اصلي همجنسسه محبتدن منشعب اولان خصائل كه
السنه اسلاميه ده نامنه مكارم اخلاق دينيلور احوال
شخصيه يه قارشو انسانده نه قدر حلم و عاطفتي اقتضا
ايدرسه احوال عموميه يه قارشو اودرجه لرده و بلكه
آندن زياده تاثر و شدتي ايجاب ايلر .
چونكه عمومك هر برى ديكر بر فرد طرفندن عموم
نامنه صدور ايدن افعالي صرف شخصي عدايدرده
حلم و عاطفته مقابله بي مسلك طوتارسه بر و يا برقاچ فرد
عموم نامنه افرادك جمله سني دائما ازه بيمك طبيعيدر .

افرادك بعضیسی عمومك حلم و عاطفته استناداً بویله
 بز اقتداره مالك اولنجه ابتدا كندیلیرینی و صکره
 هر کسی او حلم و عاطفتدن تجرید ایدرلر .

بو حال ایله ایسه مکارم اخلاق ینه مکارم اخلاق
 نامه اوله رق اساسندن محو ایدلمش اولور .

نظریاتده بویله برتناقض ظهور ایدنجه فعلیاتده
 انتظام قابل دکلدر . فعلیاتده انتظام اولنجه
 جمعیتده بقا - و هیچ اولرسه - سعادت ممکن اوله مز .

ایشته بوندن طولاییدر که دنیاده نه قدر بیوک ملت
 کورولشسه ترقیلرینك ظهور و دوامنه اك بیوک سبب
 استقلال ذاتی به مفتونیت و یا خود تعبر آخرله اسارت
 سیاسیة دن نفرتدر .

بونفرتك فقد اتی حائنده خلقك بقای سعادتنه
 نه معرفت نه مدنیت نه ثروت نه شجاعت نه منتظم
 قانون نه مکمل محکمه نه حسن اداره کفایت ایدر .

بو اسباب بر درجه به قدر فرانسه ده موجود ایدی
 فقط خلقك جه-ور فرقه لرجه موجود اولان بعض
 افکاردن توحش ایدرک ناپولیونه کوستردیکی « تسلیمیت »
 جمله سنی فائده سبز بر اقدی . دها ایکی ییل اول جهانك
 حاکم معنویسی اولان قوجه بر ملتی ایکی آی ایچننده

محو اوله جق درجه يه كتوردی .

بز اوچ بيك كشيلىك برعشيرتله دنيا نك اوچ قطعه سنى
اياغرك آلتنده لرزه ناك ايتكه مقتدر اوله بيلديكمن زمانلرده
شهرزاده لرمن ' پادشاه لرمن ' ترك سلطنتى اعز آمال
عدايدردى .

برمدرسمزه تكليف وزارت ايتك اعدامنه حكم
ايتكله برابردي . برسپاهى يى حتى ولايت اعطاسيله
چفتچيلكدن آيرمق محال ايدى .

بريكچيرى يى دنبا و مافيه ايني اوكنه قويسه لر
سر كشيلىكدن - و يادهاطوغريسي سر بازلقدن -
آيرمق قابل اوله مزدي .

طريق علم عدالته خدمتدن عبارت ايدى . آنك
ايچون هر مقتدر اولان طرفندن بالافتخار اختيار
اولنوردى .

ضابطلك و عسكرلك بتون بتون وطن اغسورنده
سلاحه مراجعت ديك ايدى . آنك ايچون عموم
طرفندن بيك خواهشله قبول ايديلوردى . دولتلك
زيانده وسعت و شوكتى وقتنده دواترك عمومنده قرق
كاتب بوانمزدى . ينه اوزمانلرده وزرا دائره لرنده
(كوله اولمامق اوزره) قرق خدمتكار كورلمزدى .

چونکه عدل و وطن خدمتک خارجنده اوله رق
هرنه نام ایله اولورسه اولسون دولت سایه سنده تعیش
ایتمک عادت او شاقلق و یاتعیر صحیحیله اسارت اختیاریه
حکمنده ایدی .

ایشته او « عبالی کبهلی ترکر » برقاچ عصرل
بتون جهانیه غالب مطلق بکندیله . برقاچ عصرل
و بلکه بو عصره کنبجه به قدر دوچار اولدقلری یوزبیک
درلوضعفله برابر بتون جهانیه مغلوب اولدیله .
زیرا او بحث ایتدیلمز نفرت اسارت بر جوهره بکرز :
واقعا منتظم بر شکه قونلمسی پک مشکدر .
فقط بر کره شکنی بونجه اومولز درجه لرده قیمتدار
ولور . و دکه بر قوتله از یلمز . از یلمسه بیله هیچ اولورسه
از نلرک ده الینی ایاغنی پارچه پارچه ایدر .
حیفاکه بز بر زماندنبری اوجوهر علویدن محروم
اولدق .

خزیننه دولتی عمومی بر معبشنگاه صانبورز .
بر عرضحال یازوبده یوز غروش قزاعغنی بر غروش
قازانق ایچون یوزاتک او بکدن دها ذلیل فرض
ایدیورز .

حان بوکه فضائل جلیله لرینه طاینه و رچه سنه حیران

اولدیغمن خلفا ایکی یوز ملیون نفوسه حاکم ایکن ینه
 معبشتلری بی دوه چو بانلغنده حرما باغبانلغنده آرارلردی
 بو حاله اک بیوک سبب پای تختک وطنه متعلق
 اولان جان و مال تکا یقندن دائماتبری ایدوب طوره سی
 و علی العموم بنده اک - و یا خود معروف اولان تعبیر
 سقیمجه (بندکیت) - دنائتی اوازم حیثیتدن عد
 ایلمسدر .

پای تخت ایسه برملته مقایسه اولدیغی حالده
 وجوده نسبت قلب حکمنده قالور .

بناء علیه بزکه استانبول اهالیسی بز بومسکنده
 بو خدمتکارلق ابتلاسنده دوام ایتدیکجه عادتاً و ظمرك
 قابنده کی جریحه لردن پیدا اولش قورد حکمنده
 قاله جغز! . . . کندی بقاسنه سبب وجودی اولان
 بر جسمک افنای حیاتندن بشقه برمدار بوله میالیر
 حقنده و ظمرك برقارش طوبراغنی کندی قاناریله ریان
 ایتک ایچون فدای جان ایتک شعاع حیثلری اولان
 قوجه قهرمانلرک (شر الحلفیدر) دیانلره نه یوزله
 جواب ویره یلورز ؟ .

نه زمانه دک اکمکیزی طاشدن چیقارمغه قادر
 اولدیغمنز حالده یالکز تعیش ایچون « من غیر استحقاق »

اصلا اجرا سنه مقتد اوله مدیغمز دولت خدمت لرینی
مطیح نظر و بلکه مطیح عمارت بیله رك كشكول
طوئق مدن حیا ایتیه جگیز؟! ...

برازده نغمه رك تعز زدن ایسه انسانیت مارك اعزازینی
دوشنه لم . هیچ اولم زسه طرنا قلیله یر قازوبده و یر دکاری
تکالیف سایه سنده بیک درلو نعمته مستغرق اولدیغمز
کویلیردن اوتانه لم !!!

هله شوراسنی ایجه دوشنه لم که استانبول لیلر حکومتک
پاره سنه غسکرینه محتاج اولدقچه برکون اولوب
آچ قالمیق احتمالک خارجنده در .
یا بویله ایسه نیچون حصول معیشتی مساعدن
بکلمه یه لم .

استانبولدن نیچون ویرکو و عسکر آلتمز؟

بر مملکت پای تخت اولغله وطنداشلق وظائفنك
كافه سندن محروم اولوق نه ذن لازم كلسون ؟
دييله جك كه دولت عليه نك بدايت ظهورندن ويا حوند
فتحدن برواستانبول تكالیفدن معاف طوتلمش .
آندن نه چيقار؟

ذاتاً حقسنز اولان بز شی قدیم اولغله حق ماهیتنی
بولقمی لازم كلور ؟ روم دولتی استانبول خلقنده
بعده ایده توزیع ایدرمش . اویله بر قدیم عادت واردیه
بزده می اتباع ایدلم ؟

ذولت مساوات عمومی بی اعلان ایتمش ایکن نصل جائز
 او اور کہ عموم ممالک خلقی و بر کو ایله مکلف اولسونده
 یالکز بر شهرک اها بسی معاف طوتلسون ؟ عموم
 ممالکتک دلی قانلیلری حفظ وطن اغورنده عسکر اولسون
 چانطه طاشبسون صولادات صاللاسونده یالکز بر شهرک
 چوجقلرنده - بر قاج بدلدن بشقه - ملازمدن اشغی
 عسکر بولمسون ؟

قواعد عدل و حقه نه صورتله توافق ایده یلور ؟ که
 طشرده بذل جان ایدرجه سنه بر اقدام بو مشقتله
 سنه ده بر قاج کیله بغدادی حاصل ایده ییلان برنجبر
 بر قاج نام ایله دولت و بر کور ویرسونده استانبولده
 کوشهٔ راحت قوریلهرق کونده بیکلره آلتونلر
 دور ایدن بانکیرلرک خزینه یه برپاره اعانه سی
 اولسون ؟

استانبولدن بر منتظم ویرکو آلسه یالکز تمتعدن
 سکسان یوز بیک کبسه حاصل اولور . بو پاره یه
 خزینه نک اختیاجی یوقیدر ؟

دنیا ده هیچ بر امتیاز یوقدر که افساد اخلاق
 ایتمسون .

استانبولده طشره لره نسبت کثرتی کوردیکمز مفاسدک

استانبولدن بیچون ویرکو و عسکر آلمز؟ ۵۱

سبب اصابسیده هر درلو تکالیفدن مصونیتدر . کیسه
حکومتہ ویرکو ویزه جک و ویره مدیکی حالده محبوس
اوله جق دکل که مصرفنی ایرادینه اویدیرمغه چالشسون!
کیسه وطنی اوغرنده نفسنی مخاطریه قویمامش که
وطنک قیمتی لایقیله ادراک ایلسون !

وقتیه فواد پاشا مالیه موازنه سنده استانبول
ایچون ویرکو کوستمش ایدی . آنه جق پاره نک
تریه کیده جکی صور یله بملک قورقوسندیمیدر ؟ نه در ؟
تجصیلنه قالمشه مدی .

شمدی ایسه حکومت خلق نظرنده امنیت
و اعتباره مظهر اولدیغندن بویله خزینه جه
اولان مضرت کلیه سیله برابر قواعد عدل و حقی
اخلاق و اخلاق عمومی افساده بادی اولان
بر حالک دوامنه میدان ویرلمه جکی امید
قویسندیز .

پای تخت سیاسیاته متعلق اولان کافه موادک
مرکز انتشاریدر . بودرلو مناسبستزلکر
اوراده باقی اولدجه طشره لک انتظامنه بالطبع امکان
بولنه مز :

مأمور لر مزده ویرکو ویرملیدر که مکلفینک حالنی
لایقیله بیلسونلر . ضابطلر مزك او غلار یده نفر اولملیدر که
نفراته لزومی قدر رحم اینسونلر .

ترکستانده دیپلوماسی

دنیاده اداره نك ا ك مشكل جهتی معاملات خارچیددر .
دیپلومات بر سر عسکر کپی فن حربك اثر حقیقتنه
و یارهیت و کلاکی معارف سیاسیته نك مسلك نجاتنده
یوریمکله دکل کشف ضمیر و کشف استقبال و کتم
فکر و کتم حال ایله نفوذ و منفعته دایم برینه رقابتدن
خالی اولیان دولتلك هر تمایلندن استفاده ایتك و کندی
دولتلك بولنه بیله جکی مشکلاتدن هیچ کیمسه بی استفاده
ایتدیرمامك کپی برطاقم خوارق عادات اظهار یله
مکلفدر .

دولتک تشخصی قابل اولسه معاملات دولیه به تعیین
 ایتدیکی مأمور زنده تشخص ایدر . بویله بر مأمور
 بر قوجه امت افرادینک عمومی و خصوصی کافه منافعه
 کافل اوله جق . حال بو که ایفای وظیفه ده استناد ایچون
 بر معین شو یله طور سون نه کندی تجر به سندن بشقه
 بر نمونه سی نه کندی در ایندن بشقه بر استادی بولور .
 حتی کندی تجر به سی بیه اولسه اولسه دورا دور
 استدلالات ایله مقید اوله بیلور . چونکه بر ذرا
 تدابیر ایله ایکی مسئله ده موفق اولق احتمالک خارجنده در .
 چهره ده کخفیف بر اثر تلاش و یا جهه ده ککوچک
 برچین تردد ایله بر قوجه دولتک استقلالانی استقبالی
 مخاطره ده بر اقعده مستعد زمانلری اوله بیه جک اوله
 بر امتحانگاه اضطرار بدن ایسه ذاتاً انسان و بناء علیه
 کمال کلیدن محروم اولان دیپلوماتلر کچه جک
 بر دولت بریرک ضبطنی و یا بر مقصدک ترویجی التزام
 ایدر ، عسکرینه خزینه سنه مراجعتدن اول مطلبینک
 حصولانی مأمورین خارجیه سنک مهارتندن بکله
 بر دولت مخاطره یه اوغرار ، عسکر یله خزینه سیله
 کندینی قورتار مقدن عاجز قالدقدن صکره عمومک تحمل
 ایله مدیکی بارکرانی بر دیپلوماتک همته تحمیل ایله .

بوحالره نظرا دینیه بیلور که بیوک بردیپلومات اولوق
پردوت قدر بیوک اولوق دیمکدر .

و استعدادک فوق العاده لکنه اولان احتیاجدندر که
معاملات خارجیه ده اصحاب مهسارت اداره نک سائر
شعبه لرندن دائماً آزظهورایدن .

فعلیات سیاسییه چه ارباب اقتدار یتشدیرمکنده همین
هر قومدن زیاده فیاض اولسدیغنی مسلم اولان نسل
کریم عثمانی راغب پاشا زمانه قدر کمال درایتله متحلی
دیپلوماتلر پیدا ایتکنده دخی امسالک ایلامشیدی (بو اعانظیک
تراجم احوالیچون برفهرس ایرادینه یله مجله منک حبیبی
مساعدا اولمدیغندن او یولده بعض ایضاحات اعطاسنه
موفق اوله مدق)

فقط راغب پاشا زماندن صکره ظهورایدن قحیط رجال
آره سنده مدبرکبات اوله جوق و معاملات دولیه بی اداره
ایده جک وکلاهیچ یتشیر اولمشیدی .

بوفقدان ایسه روسیه یه قارشو آچیلان دوت
مخاربه ده شان ملته ترتب ایدن بیک درلو تترلردن
بشقه یاری ملکنک ضیاعنی و جزایرک یونانک صر پستانک
فلانک بوحاله کلمسنی انتاج ایلدی .

اصحاب دقت باب عالینک براوطله سننده صحیحاً و کلاً

اولغه لایق بر ذات کورمکن یأس کلی ایله مایوس
اولدیغی صروده ایدی که رشید پاشا تدبیر
کلیات و اداره معاملات اقدار صفتی و بونکله برابر
بر چوقده قصورلری جامع اولدیغی حالده میدان
اقبالده ظهور ایلشیدی .

رشید پاشانک وفاتندن صکره و کلا لافده اخلاقا
کندینه فائق و درایته متقارب بر قاچ ذات کورلدی
فقط خارجیه ناظر لغنده استبداد ایدن نائلر کرک
درایه و کرک اخلاقا قیاس قبول ایتمز مرتبه مادوننده
ایدیلر . آره ده ایسه برده اهلیت دشمنلیکی پیدا
اولدیغندن افکار عمومی دولتو خلیل شریف پاشا
حضرتلرینک خصایص عالیه سنی خارجیه
مستشارلرلرنده اولان افعالیله تقدیر ایتمکله باشلا بجه یه
قدر او مقام جلیلاک استقبالی قریبنجه امیدار بتون بتون
منقطع اوله جق درجه یه کلمشیدی .

نهایت قدر بسلدیکی اقبالی فعله کتوردی . دولت
علیه ده - تاریخ سیاستنده نامی بر فصل فلاحه
مقدمه اوله بیله جک - بر خارجیه ناظرینه ده نائل
اولدی .

مداهنلاک شرفیله مقننر اولانلردن بولمادیغمنزه

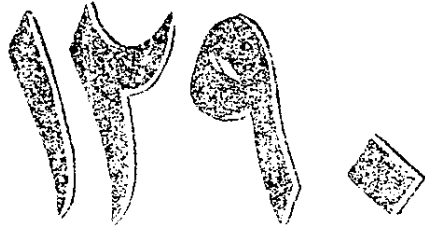
اغتراراً کمال امنیتله بیان ایدرز که شمعی دولت و ملت
منافع خارجه سنک برید کفایته مودوع اولدیغندن
امین اوله بیلور .

مشارالیه حضرتلرندن بر بیوک امبدعزده امتیازات
اجنبیهیه بر نهایت و یررک ملکیزده عدالتی تسلط
اجانبدن تخلیص ایله تنظیمات و تشکیلات مؤسسارینک
اوصاف مجددانه لرینه اشتراک ایتلریدر .

سأله حذيقه

معلومات متنوعة

و

الاستا تيسيق

غزیه

زده نصل و نه وقت ظهور ایتشدر ؟
مملکت تهزده مطبوعات - بعض قایا قوغقلرنندنده و یا
اجاج او یوقلرنندنده ظهور ایدن خدایی نابت منتار کبی -
مضیق اضطراب ایچنده طوغوب ینه مضیق اضطراب
ایچنده بیومکده در .

واقعا طبیعتده استعداد نمادر کار اولجه - نه قدر
اغریوک آلتنده دخی بولنسه - دایه ترقینک اثر اقدام
واهتمامنک او استعداد طبیعی به انضمامی سایه سندنده
نه وقت اولسه اظهار کمال ایلمسی طبیعیدر . . .

دیمک ایسترم که غزته لر حالده نه درجه لده تضببق آکنده
 بوانسه استقبالده ازادی تام حالنده بولنه جعنه امنیتر کالده در
 سالنامه بی غزته نامنه نشر ایتدیکم ایچون ارباب
 مطالعه به زمانزده غزته لک رواجی هانکی قوم میاننده
 حد کاله ابردیکنی و مملکتشزده بو واسطه ناجیه بی کیمک
 ایجاد ایلدیکنی بیلدیرمکی و بوکامقدمه اولوق اوزره
 غزته لک زرده نصل و نه وقت ظهور ایتدیکنک بجملا
 تاریخنی عرض ایلکی مناسب عد ایلدم
 غزته ابتداجینده احداث اولمشدر .

هر کون شئونات کونیه پرورقه به ضبط ایدیلهرک افشاملری
 خاقان چین بولمان ذاته عرض اولنوردی . بونلرک بر آیلغی
 بریره جمع و سینه باشنده اون ایکی آیلغی بر جلد
 اعتبار اولندرق کتابخانه خاقانیده حفظ ایدیلوردی .
 ممالک چینک هریرنده بوقاعده جاری اولدیغندن
 ولاة روزنامه وقایع لرینی آیده بر کره مقر خاقانی
 اولان پکینه تقدیم ایدرلردی [۱]

اصول مذکور کلدانیلرله قدیم مصریلربیننده دخی انتشار
 ایدرک آنلرده وقایع کونیه نک فقط اک مهملرینی
 کره مید اوزرینه ضبط ایدرک کرک سرایلرده و کرک

[۱] بوقاعده چینده الان جاری ایش .

معابده حفظ ايلرردى . مؤخرأ اسكى يوناناولر
 مصر يونك بواصولنه تقليدأ يونانستانك وقايع
 مهبه سنى مر مره حك وياخود ترشه طومارلره تحريرى
 قاعده اتخاذ و نامنه (اورى) يعنى اوقات تسميه
 ايتديلر . يوناناولر بوندن بشقه حادثات يومية به مخصوص
 (افيريد) يعنى حوادثنامه عنوانلى بردفتر طومغنى دخى
 احداث ايلديلر . ايشته اوروپا قطعده سنده اصل غزته
 اوزمان ظهورايت مشدر ديمك صحيح اوله بلور . شو قدروار كه
 عمومى دكلدى . لاتين مورخلر دن (سمپرو و نوس) ضبط ايتديكى
 تاريخه (دياروم) يعنى وقوعات يومية نامنى و ير مشدر .
 فن طبعك ايجادينه قدر خلقه مخصوص هيچ
 بريده غزته اولديغى جهته اوروپا خلقى حوادث
 روزكارى مالك اجنبيه دن كلانلره صور مقله وقايع
 عالم دن خبردار اولورلدى .

فقط نامى عالمى تمدنك هريرند مشهور و متعارف
 اولان غوتانبر طباعتى ايجاد ايتد كدن صكره برقاچ
 ككى ظهورايدرك زمانلرينك حوادث يومية
 و وقايع سياسيه سنى غير موقوت بعض رساله لره درج
 ايله نشر ايتكى برنوع تجارت اتخاذ ايلديلر .
 اوتار يخذن اون يدنجى عصره قدر اوروپانك

وندیکدن ماعدادا بریرنده اوقات معینه ده غزته طبع اولمامشدر.

الان موجود اولان یولده الك اول غزته وندیکده ظههور ایتشدر : ۱۵۶۳ تاریخنده دولت عثمانیه ایله وندیک جمهوری بیننده وقوع بولان محاربه اثناسنده وقایع حربیه بی خلاقه اعلان ایچون (حوادث محرره) نامیله یوخی برورقه نشرایدیله رك الك اولال ایله یازیلورکن براز صکره طبع ایدلمکه باشلامش و بوورقه مطبوعه (غزته) دینیلان بر باقر سکه یه صاتلیدیغی جهتله اوراق حوادته غزته نامی اوزماندنبری علم اولمشدر .

ذکر اولنان غزته نك الشمس سننه لك نسخ مطبوعه سی الان فلورانس موزه سننده محفوظدر .
 زمورغده طبع اولنان برنجی غزته نك نامی (آویزو) اولوب قنخی تاریخنده تأسیس ایدلیدیکی مجهول ایسه ده ۱۶۱۲ سنه سننده نشر اولنان بعض نسخده لری اوروپا موزه لرده موجوددر . مع مافیله ذکر اولنان وندیک غزته سنندن صکره نشر ایدلیدیکنده شبهه یوقدر .

برنجی انگلیز غزته شی ۱۵۸۸ ده لوردوورلیغ تأسیس ایتشدر که ۵۰ نومی و او نسخه سی انگلیتزه موزه سننده

محفوظدر .

فرانسه ده الك اول نشر ايديلان غزته بي (ژورنال دو فرانس) ناييله طبيب مشهور نودوت تأسيس ايتشدر .
 بو غزته بي مومي اليه نودوت كندوسنه باقديريلان
 خسته لره براكلنججه اولق اوزره احداث ايتشدر كه
 مخصوصا بر كاتبه يازديررق خسته زينه ارسال
 ايلرشي »

بو ژورنال دو فرانسك اوزمانلر الدن اله طولاشه رق
 پارس اها ليسي بيننده شهرت بولسي طبيب
 مومي اليه ك شوقني موجب اوله رق منفعتي
 كندوسنه عاڈ اولق شرطيله ۱۶۳۲ ده فرانسه
 حكومتي طرفنده بر امتياز استحصال ايتش و مطبوع
 بو موقوت اوله رق نشر ايتكه موفق اولشدر .
 بو غزته نك تكميل نسخنه لري پارس كتبخانه سنده
 موجوددر .

ايشته افكار عامه نك ترجماني و ياتعبير اخرله اقوام
 مقننه نك يارجاني اولان غزته نك اوروپاده سبب
 احداثي بري ضبط وقايع ديكرى حـ وادث حـ ربه يه
 و قوف و اوجنجبسي ده صحت مر ضايي اكلنججه ايله
 تأمين كي اوج فكره مينيدز . غزته لك برفرقه نك

ویا خود بر حکومتک ترویج افکارینه آلت اولقلغی
شارل نام انکلتره قرانک وفاتندن صکره انکلتره ده
میدانه جیقمشدر .

فرانسزک دور انقلاب دیدکاری ۹۳ اختلانندن
پرو مطبوعات بتون اوروپاده قدرینه لایق اولان
حریتی حائز اولغه باشلامشدر .

بوندن برسنه مقدم نشر اولنان بر اسناتدستیقه کوره
الیوم ممالک مجتمعه ده هر بیک کشی به برغزته -
وایسویچره ده یدی بیک کشی به بر - وهولانده یعنی
فلانکده ۱۰۰۰۰ کشی به بر - بلچیقاده ۱۵۰۰۰
کشی به بر - فرانسه وانکلتره ده ۲۰۰۰۰ کشی به بر -
پروسسیاده ۲۶۰۰۰ کشی به بر - ایتالیا ده ۴۴۰۰۰
کشی به بر - واوستریاده ۱۰۵۰۰۰ کشی به بر - ممالک
عثمانیه ده ۳۲۰۰۰۰ کشی به بر - روسیه ده ۳۷۰۰۰۰
کشی به برغزته اصابت ایتدیکی اکلشامشدر .

ترك غزته لرینك تراجم احوالی

— ۱ —

تقویم وقایع

رسمی

استانبولده الك اول ظهور ایدن غزته تقویم
وقایعدر .

والدجناب پادشاهی محمود ثانیك شرقك حد
انحطاطه وارمش اولان عقلمانی غربك کماله ایرمش
اولان فکریله مزج ایتك مقاصد مجددانه سی آثارندن
۱۲۴۷ سنه سی جهادی الاوابسنك یکر می بشنده هفتده

بر دفعه نشر اولفق اوزره تأسیس ایدلشدر .
 اوزمانک الده موجود اولان بعض نسخه لرندن دخی
 اکلاشبلیور که تقویم وقایع بو کون اورو پاده کی
 امثالی کبی دولته متعلق نه قدر مهم شیلر وارسه
 جمله سنی خلقه اعلان ایدر مش . حتی نزیب وقعه
 معلومه سنی اتجاج ایدن مصر حادثه سنه متعلق پک
 چوق محررات مهمه نک نشرینه واسطه اوله رق
 خلقی حقیقت مسئله دن آگاه ایلشدر که زمانزده
 کرک داخلی و کرک خارجی بومثالومسائل سیاسیه یه
 یالکن خواص محرم طو تلمقده در!
 تقویمک الکی ای حال مشار الیه محمود ثانی زماننده
 اولدیغندن انک وفاتیه برابر بریکینکده اهمیتتی محو
 اولوب کتشددر .

استطراد

سلطان مجید دورنده غزته کبی برملتک جدا علمنی
 وقوفنی کالنی فیکرینی انعامنی عبرتنی بصیرتنی عرفاننی
 ثروتنی قدرتنی حاصلی عقله کلان کلیمان بیک درلو
 سعادتنی موجب اولان وسائطه و او یولده وسائطه
 خدمت ایده جک ارباب وقوف و کاله رغبت ایدلماش
 و یکریمی ایکی سنه امتداد ایدن دور سلطنتینده طو پی

بوجریده ایله غیر رسمی برترجان احوال ظهور
ایتمشدر .

حتی تو اتراسویلرلر که تقویم وقایع برسنه نك شعبان
تاریخی حاوی اوله رق فقط ایرتسی سنه صفرده،
نشرینه موفق اولدیغی رنسخه سنده محمل حجاج
استانبولدن حرکتی شامه عودتندن صکره اعلان
ایده بیلشدر!

واقعا تقویم شمسی دخی زمان ظهورنده کی کبی
دولتک امور مهمه سنی نشر خدمتیه مشرف دکاسه ده
ینه هیچ اولزسه وقتیه اولسون چیه بیتلکده در .
خصوصا مأمورلر عنده خراج کاغدی حکمنده طوتمقدن
قورنلسی عصر پادشاهیده حاصل اولشدر .
تقسویمک بو کون دخی زمان ظهورندن زیاده
اهمیت بولسی پک قولایدن .

اوروپاده رسمی غزته لر یا داخلیه و یا خود خارجییه
نظارتلرینک زیر حکمنده بولندقلرندن دولته متعلق
داخلی خارجی نه قدر وقایع ظهور ایدرسه کافه سنی
انکله اعلان ایدرلر . پروسیایه داتر تواتر بولمش بر مسئله یی
برفرانسز غزته سی نشر ایتدکن صکره پروسیانک رسمی
غزته سندن ایضاحات بکلرز دیسه ده دیسه ده انک

حقیقتی برلین رسمی غزتہ سی اع—لانہ مجب—وردی
 اگرچہ بزدہ دہ تقویم وقایع خارجیہ نظارت جلیبہ سنک
 زیر نظارتہ آنور و بونکہ برابر مواد مهمہ سیاسیہ
 اعلان ایڈیلور و خصوصاً دولتہ حقمندہ اوروپانک بعض
 غرضکار غزتہ لری طرفندن عمدأ وقوع بولان نشریات
 بونکہ رد ایڈیلور سہ تقویم وقایعہ عصر کتر قبسنہ موافق
 ووظائفہ مطابقی بریولده نشر اولنغہ باشلار .

— ۲۵ —

جریدہ حوادث

پیک ایکی یوز اللی آلتی سنہ سسنده انکلیر و یلیام
 چرچیل طرفندن نیم رسمی اوله رقی تأسیس ایڈیلور .
 ظہورندن بکر می بریجی سنہ سنہ قدر ہفتہ دہ بردفعہ نشر
 ایڈیلور برتسخہ سی اوچ بچق غروشہ صاٹیلوردی . ابتدای
 نشرندہ برسنہ قدر خالق رغبتی جلب ایتمک ایچون اعلان
 طاغیدر کی موزعلری راست کلدیکنہ بادھواویریرلر ایش .
 خدمتی ایسہ اوروپانک صرف اکلنجہ دن عبارت
 اولان لطائف وقوطاتہ و آمر یقا ایلہ ہند و چینک
 — اوزمانلرچہ تحقیقی همان محالاتدن اولان — عجایباتہ
 ترجمان اولقدن عبارت ایڈی .
 مؤسسی دولتدن ایکی پیک بشیوز غروش معاش

آوردی . مشتری لرینك اڪثریسی خواص ایله
 مأمورین دولت و ولاتدن عبارت ایدی . مع ما فیہ
 ایرادی مصرفنه مع ریاده کفایت ایلردی . حتی قریم
 محاربه سی جریده حوادث ایچون بز دور مسعود
 اولشدر . چونکه خالق آره صره چبقاردیغی علاوه
 لری فقط و در خلا زمانده ائک قاپیشور کی یغما ایدر
 و ما کئله لری باصفه یتبشه مزیدی . جریده حوادث
 مملکت مزجه فوق العاده اوله رق بویله بردور دخی
 کچورمش اولدیغی حالده نه شکنی نه لسانی و نه ده
 وظیفه سنی اصلاح ایتمکی خاطرینه بیله کتورمیه رك
 دوه یوریشندن آبرسامش ایکن ترجمان احوالک
 حدوثنی استرقاب ایله یوفی و فقط ثلاثانی حکایه
 و ثلاثک نصفی حوادث و نصفی اعلان اوله رق ایکی
 صحیفه دن عبارت بر علاوه نشرینه باشلادی که
 مؤخر ایکی صحیفه ده علاوه سیله روزنامه جریده
 حوادث نامی و یردی . ایکی اوچ سنه ده بو حال ایله
 دوام ایلد کدن صکره جهنی بیوده رك شمیدیکی
 شکلنده نشرینه باشلادیغی کون بر مقاله ایله
 باباسی اولان جریده حوادثک کوشه فراغی اختیار ایتسی
 جهته کئندیسی زمانک احتیاجاتنه موافق خدمت

ایده جگنی اعلان ایتمش ایدی که برخیلی زمان حالا
 و قالاکوزل بریولده دوام و مؤخرأ بعض افاضل
 اعظمك اعانه مادیه و معنویه زینه دخی مظهر اوله رق
 خیلچدرغبت حاصل ایده بیلشدر .

— ۳۵ —

ترجمان احوال

ازمید متصرفی آگاه افندیکنک امضاسیله
 وشناسی مرحومک سعی و اقدام مخصوصیله ۱۲۷۷
 سنه سی ربیع الاخرینک آلهسنده نشر اولمشدر .
 بزمدت بیوک قطعه ده هفته ده بر و صکره لری
 شناسینک کف ید ایتمسی جهته اوفاق اوله رق اوچ
 دفعه چقاریلوردی .

غیر رسمی اوله رق برترک امضاسی آلتده کاول چبقان
 غزته ترجمان احوال و مسلمان غزته لری ایچنده کاول
 تعطیلی ایله مجازاة ایدیلان غزته ینه ترجمان احوالدر .
 برزمان ارباب شباب ایچنده معبشتنی غزته محررلیکنده
 آرامق فکر احرارانه سنی مملکتهدده ایسجاد ایدن
 و یاتعبیر اخره بوفکر رقی به رایت کش مسابقت

ترك غزته لرینك تراجم احوالی ۷۱

اولانلردن رفیقك فكر، و قلمی سایه سنده دوام ایلدی .
حیف که مفخر احرار اولان بونادره روزكارك
بوك قولراده هدر اولوب كتمسی اوز رینه تر جانكده اسکی
لسانی غائب اولغه و كتدكجه مفاج آدمركبی بتون بتون
دیلي طوتلغه باشلادیغی هنكامده ایدی که گاه ادیب مشهور
كالك اعانه سی و حصرأ حلبده وفات ایدن (کنجینه هنز)
نام تألیف مختصر مؤلفی حسن صبجینك قلمی سایه سنده
برمدت دها اداره حال، و قاله موفق اولدی . نهایت
مرحومك حلبه مأموریتی تر جانكده بتون بتون سكوت
و سکونتنی موجب اوله رق ۱۲۸۳ سنه سنده تعطیل
خدمت ایلدی .

— ۴ —

تصویر افکار

زمانزده علمی، ادبی، فکری، سیاسی بزچوق بدایعه
مصدز بزچوق سقامتك محوینه باعث مستقل اولان
ادیب اعظم شناسی طرفندن ۱۲۸۸ سنه سی
ذی الحج سنك سلخنده تأسیس اولمشدر .
۲۰۰ نسخه به قدر کندی نظارتی آلتده نشر

ایلدی . کندسی اوروپایه چکد کدن صکره ایسه
 امور تحریریه سی ادیب مشهور کاله انحصار ایلدی کندن
 در یوز التمش بش نومرویه قدر انک طرفندن یازلدی .
 مملکتیزده نشر اولنان ترک غزته لری ایچنده ظهورندن نه ایدنه
 قدر تصویر افکاردن بشقه مسله کنی محافظه ایتمش
 بر غزته کورلما مشدر .

هله جهت تحریریه سی عقول ادبایی حیران ایده جک
 بر طرز بدیعده ایلدی .

واقعات تصویر سکر یوز بو قدر نسخه به قدر دوام ایلدی
 ایسه ده حد انتهایسی ذکر اولنان ۴۶۵ نومرو وسیدر .
 چونکه ادیب مشارالیهک (شرق مسئله سی) عنوانیه یازدیغی
 مقاله بو نومرو وده مندرج و کندوسی او مقاله ایچون محرر اکدن
 منع اولنش ایلدی .

— ۵ ۵ ۵ —

مخبر

ایناک نسخه سی فیلپ [۱] امضاسیله ۱۳۸۳ سنه سی
 شعبانینک یگر می بشنجی صالی کونی چیقه مشدر . حتی
 تصویر افکار ظهورینی مقاله آتیه ایله تبریک
 و اعلان ایتمشدی .

[۱] حقایق مدیری عزتلو فیلپ افندیدر .

« لسان عثمانیده طباعتك ترقیبسنه دائرچن نومرومزه
بربنده نشر ایتمشیدك بودفعه دخی مطبوعاتك ترقیبسنی
دوجب اوله جق بر اثرك ظهورینی مع الممنونیه اعلان
ایدرز .

شویله که : شعبانك یکر می بشی تاریخندن بدأ ایله
مخبر نامنده بر غزته دهانش اولمغه باشلامشدر .
سرنامه سننده کوریلان تعریفاته نظراً بو غزته
معارف و حوادث داخلیه دن و خلاصه وجهله
پواتیقه دن بحث ایله جک و هفته ده اوچ کون
چیقه جقدر . ججهی و ترتیبی) و ترکیبات غرایب نمای
منشیانه دن آزاده اولان شیوه افاده سی (تصویر افکاره
یقیندر .

ملکهمزده بویله بر سر بست غزته نك دهامبدانه
کلیسنه تشکر اولنور . مؤسس و محرر لر ی عن صمیم تبریک
ایدیلور .

.....
«

۳۳ نومرویه قدر سعادی افندیك قلمله نشر ایدادی .
ملکهمزده مطبوعاتك تاریخ اهمیتنه مخبر غزته سنك
ظهوری مبدأ اعتبار ایدیه بیلور . زیرا کندیسسی عالم

مطبوعاتده برتقلیب عظیمه سبب اولدیغی کبی افکار
 انقلابده تحریک ایلشدر .
 امتیازینی حازاولان شاهین اوغلی فلیب افندی
 دیار بگردن کله رک چرچیلک مطبعه سنده خدمات شافه ده
 مستخدم و تربیه زمانه موافق مکتب فلان کورماش
 بر آدم ایکن ذکای فطریسی سایه سنده مخبری
 الی الابد دلرده دستان ایده جک صورتده نشره
 قادر محرر بولغه موفق اولشدر . ۳۴ نومر اولونسخه سنده
 و ۳ ذی القعدة ۸۳ تار یخنده برآی مدتله تعطیل [۱]
 و سعاوینک استاتبولدن (حسب الایجاب) اجلا سندن
 صکره دفعه ثانیه اوله رق نشرنده اسکی حالی
 محافظه به قادر آدم بوله مدیغی کبی ۵۵ نومر وسنده ده
 طرف حکومتدن بلاسب کلباً لغو ایدلدی .

— ۶ —

آینه وطن

سکسان اوچ رمضانینک اوائلنده مصور و اون آلتی
 [۱] معهود قرارنامه عالی مخبرک برنجسی دفعه کی
 تعطیلی اوزرینه ۷ ذی القعدة ۸۳ تار یخنده اعلان اولمشدر .

صحیفه اوزرینه مرتب اوله رق محمد عارف نامنده
اگر بیوزلی برذات طرفندن تأسیس ایدلمشدر .
مملکتهمزده تصویر و حک فنلرنده ماهر آدم بولندیغی
ایچون رسملری اوروپا ایلاو ستراسیونلری کبی نه منتظم
اوله بیلدی نه ده وارداتی - اودرجه ملوث اولدیغی
حالده - تصویر و حک اجرته اولسون کفایت
ایده بیلدی . بوجهته اصانی تعطیل ایله روزنامه آینه
وطن نامنده پواتیقه دن باحث اوله رق فرعی نشر
ایلدی .

— ۷۵ —

وطن

بوده عارف امضاسیله یتیش اوچ سنه سی
ذی القعدة سنده ظهور ایتشدر .
کرك مؤسسینك غزته جیلغه لازم اولان اوصافدن
محرومیته و کرك محررینك ه شکل پسندلکی بیچاره غزته بی
هیج بر شیشه بکرتدیر مددی . نهایت طرف حکومتدن
۸۴ سنه سی محرمنده سالف الذکر مخبر و نه یازدیغی
بیلامز لکده وطنله هم عیار اولان آتی الترجه عطارده

برائیکدہ اولہرق لغوایدلدی

— ۸ —

عطار د

پرنجی نسخہ سی سامی امضاسیہ ۸۵ سنہ سی
 محرمنده نشر ایدیلہرک طوپی بش نسخہ چیقدی
 فقط ہر بر نسخہ سی آرو آرو بش عصر دہ چیقش
 کبیدر . مثلاً بر نسخہ سندنہ (اوزمان غزتلہ رجہ
 موضوع بحث اولان) ملت مجلسی تشکیل ایدلسندن
 ایرتسی نسخہ سندنہ ملت مجلسی تشکیلی مملکتہزده
 اویہ میہ جفندن - اوچنجی نومروسندنہ برخطبہ ایلہ
 عدالتک نشرندن - دردنجیسندنہ غزتلہ حریت
 ویرلسندن - بشنجیسندنہ غزتلہ قیامق ایچوز
 حکومتہ حسپی جاسوسلقدن دم اورمغہ باشلادی
 نہایت اودہ طرف حکومتدن بحق لغوایدلدی

— ۹ —

استانبول

ینه اکر بوزلی محمد عارف امضاسیله مخنبر مؤسسسی
 فلیب افندیك تحت الترام دو اداره سنده اوله رق آینه
 وطن روزنامه سنده بدل نشر ایلدی . سکسان آلتی
 سنه سنه قدر دوام ایلدی . نهایت اوزمانك
 رجالندن برینك قاریقا تورینی یعنی مسخره قلعلی
 رسمی یا عقلی اوزرینه امتیازی معهود قرار نامه
 عالی ایله فسخ اولندی .

— ۱۰۵ —

محب

اندون امضاسیله ۸۴ رجبنده ظهور ایتشدر .
 مملکتیزده ظهور ایدن غزته لر ایچینده بونك قدر
 تحویل عنوان ایتش هیچ بر غزته یوقدر . حتی برسینده
 ایکی اوچ اسم دکشیردیکی ایچون ۰۰۰۰ ندر یجی
 لوحه سی عنوانی آلمش یعنی محبه مشتری اولان بر آدمک
 صکره بشقه نام ایله نشرینده الینه برشی کچامشدر .
 محب - ترکستان - مالک محروسه - خلاصه الافکار
 - نهایت لسان صدق - عنوان لر یله بش دفعه فقط
 ایکشر اوچر نسخه اوله رق نشر ایلدی .

دها غریبی شوراسیدر که غزته نک نامی دکشد کجه
صاحبی ده تبدیل اسم ایدردی!!

۱۱

ولد الجواب

سکسان درت شعبانی اوائلنده موسیو فلینک
معرفتیله نشر ایدلدی ۷ نومرویه قدر دوام ایلدیکی
حالده بعض بدخواهانک سعایت مصرانه سی تشأمیله
اوزمانک معارف ناظری طرفندن فسخ ایدلدی :

۱۲

مجموعه معارف

سکسان درت ذی القعدة سننده موسی الیه قلب
افندینک اداره هو التزامی آلتنده نشر اولندی . دوامی
ترقینک ظهورینه قدردر .

۱۳

ترقی

۸۵ سنه سی شعبانینک یدنجی جمعہ ایرتسی کونی
علی راشد امضاسیله مومی الیه فلیب افندینک تحت
الترامنده اوله رق سعی مخصوصیله تأسیس ایلدی
۴۳۹ نومرویه قدر دوام ایتدیکی حالده ۸۷ سنه سی
جمادی الاخره سنک ۳ جی صالی کونی بر آی
مدتله تعطیل ایدیلهرک و ختام مدت تعطیلده
صاحبی مقاوله بی فسخ ایدرک کندسی نشر ایلدی
ایسه ده دوامنه موفق اوله مدی .

ترقینک - معهود قرار نامه عالینک مطبوعات
عثمانیه بی پنجه لایسنه آلدیغینک اک شدتلی برزماننده -
ظهوری مملکتیزده حقیقه ترقیدن معدود در . خلقک
استفاده سنی موجب اوله ج-ق پک چوق مقاله لر
یازمشدر . حتی بعض بندلری - اوزمانلر اوروپانک
تا منتهای غربنده عثمانلرلرک حقوق سیاسی سنی ادعا
ایچون نشر اولنان - حریت غزته سنک یله دقتنی
جلب ایلردی .

مخدراته مخصوص اوله رق بازارلری و مزاحه مخصوص
اوله رق جمعہ لری آیروجه ایکی نسخه نشر ایلردی . آلمانیا
و فرانسه محاربه سنه ایتداسنده استانبولده ترقی ترجمان
اولشدر .

— ۱۴۵ —

کوکب شرقی

۸۶ شعباننده آلکسان صرافیان امضاسیله نشر
ایلدی . پک آز مدت دوام ایلدکن صکره کندی
کندینه تعطیل ایلدی . حتی عرفای ابدان برذات
تعطیلنی اعلانده (کوکب ان قض الساعة) مثلنی
ایراد ایلمشدی .

— ۱۵۰ —

میمز

صدقی امضاسیله ۸۶ شوالنده ظهور ایلدی .
بر بچق سنه قدر زوام ایده یلیدیسهده استقبالی
تأمین ایده میهرک تعطیله مجبور اولدی .

— ۱۶۰ —

بصیرت

۸۶ سنهسی ذی القعدة سننده علی امضاسیله

نشر اولمشدر . ایکی سنه قدر اوفاق نسخه
اوله رق دوام ایلدی .
نهایت کچن سنه ایکی آی مدته تعطیل ایلمسی
اوزرینه اکل مدته ۸۹ سنه سی محرمنده شمدیکی
جرمیله ظهور ایلدی .
بصیرتک اک اهمیتلی زمانی مدحت افندیك
محررلکننده بولندیغی مدتدر .

— ۱۷۰ —

حقیقه

۸۶ سنه سی ذی القعدة سنه ده عاشر امضاسیله
و فقط صرف علوم و فنوندن بحث ایتک اوزره
تأسیس ایلمشدر . بو حال ایله برایکی سنه قدر دوام
ایلدیکی و ار باب فضل و ادبدن برقاچ و خصوصاً
هوؤخرأ برذات کاملاک همت علیه و قلمیه سیله نشر
اولندیغی حالته اداره مالیه نتیجه سکتیه اوغرایه رق تعطیل
ایلشدی .

بوکره خارجه ناظری دولتوخلیل شریف پاشا
حضرتلرینک عنایت مخصوصه لريله پولتیقه دن دخی

بجث اتمکلیکنه مساعده اولنسیله ایکنجی دفعه
اوله رق برنجی نومروسی ۱۲۸۹ سنهسی رمضانینک
سکرنجی جمعہ ایرتسی کونی قلم عجز احتوا ایله نشر
ایدلشدر .

الی آلتی نومروسنده برنجی دفعه اوله رق بلا محاکمه
و معهود قرارنامه عالینک حکم لایسنلیله ایکی آی
تعطیله مأمور اولمشدر .

* ۱۸ *

عبرت

سکسان آلتی سنه سنده کوب شرقیه بدل نشر
اولمشدر .

برچوق دفعه کندی کندینه برقاچ دفعده حکومتدن
تعطیل ایلدی .

۸۸ سنهسی ذی الحججه سنده مدحت افندی
التزام ایلدی نهایت ۸۹ سنهسی ربیع الاخرنده
شمدیکی شکلیله (و کمال رشاد نوری توفیق امضالیه)
نشر ایدیلرک اون طقوزنجی نسخه سنده خارق العاده
اوله رق درت آی مدته تعطیل و محررلی تغریب

صورتیله طشره یه .أمور ایدلدیکی حالده ایکی بچق
آی صکره اراده سنیه ایله تکرار نشر ایدلدی .
عبرتك الان زینت مفخرتی اولان شکلی التباس ایلمسی
مطبوعاتیجه برذور حکمنی المشرکه تفصیلی سالنامه من
قدر پر کتاب اولور

— ۲۰ —

عصر

۸۷ سنه سی ربیع الاولنده محمد توفیق امضاسیله
چیقمشدر . اوچ درت آی قدر دوام ایدرک کنندی کندینه
تعطیل و مؤخرأ نامنی لطائف آثاره و لسانی مزاحه
تحویل ایلدی .

— ۲۱ —

حقایق

برنجی نسخه سی ۸۷ سنه سی جمادی الاخره سنک
غره سنده رشدی امضاسیله مومی ایله شاهین یان فلیب
افندیك تحت التزامنده اوله رق نشر ایدلش کچن سنه
امتیازی ملتزمی طرفندن اشترا اولمشدر .

—

— ۲۱ —

مرقات

۸۷ سنه سی رجبنده نشر ایدادی فقط دوامی قابل

اولدی .

— ۲۲ —

دیوژن

۸۷ سنه سی رمضانده موسیو تئودر قصاب

ظرفندن مزاحه مخصوص اولوق اوزره احداث ایدلمشدی

یوز سسکسان درت نومرویه قدر دوام ایلدی نهایت

ابهتلو دولتلو رشدی پاشا حضرتلرینک کچن سفرکی

صدار تنده امتیازی فتح اولندی .

دیوژن غزته سنک هرلده جدأک پارلق واک موجز

کفتاره مالک اولدیغی و ممالکتهزده لسان مزاح ایله

افاده سی قابل اولمیان احوالی ایهام لطیف ایله اکالاتمقده کی

اقتدار و کالی ار باب مذاقه معلومدر .

— ۲۳ —

دور

۸۹ سنه سی جادی الاخره سنك ۲۵ جی پنجشنبه
کونی احمد مدحت طرفندن تأسیس ایدلمشیدی .
مملکت ته زده غزته جیلغی آزادی استقبال ایچون
یراعت استهلال عدایدنلر دورک ظهورینی بردور فلاح
مقدمه سی عدایتلر ایدی !

یانصل ظن ایتمسونلر که حقوق سیاسی سنی حاز اولان
هر شخص مطبوعات نظامنامه سی حکمنجه غزته رخصتی
آه یبله جک ایکن او معهود قرارنامه عالی مطبوعات
نظامنامه سنی حکمدن اسقاط و یرینه کندسی قیام
ایدرك خالق غزته جلقدن و غزته لری قانونک حمایتندن
محروم ایتمشیدی .

دورک ظهوری ایسه قرارنامه نك ابطال حکمنی
ونظامنامه نك اعاده احکامنی مبشر فرض اولمشیدی
مگر نه یا کاش تخمین نه باطل ذهاب ایش !!
هله هیچ خاطرمدن چیقمن . مطبوعاتک اهمیتنی تقدیره
باشلامش اولان استانبول خلقی برقاچ سنه دنبرو
کندیلری قرارنامه نك پنجکی آلتنده - ایکی اوچ غزته نك
نشر یاتنه اسیر اولدقلری ایچون ایشیدلرک برنام ایله
نشر اولان بو غزته بی کو پزیده فوق العاده برتهالک
و برانده ساط ایله آلورلردی . یا یرتسی کونی ?

انسانك سوپلا كه دېلى وارمبور هيچ جمعده كوني غزته
 قپانورمى ؟ ايشته بزاو دوزده آييده كوردك .
 برده ايشيدلدى كه دور غزته سي قپانمش !!! كيسه
 اينامز ! بونيكله برابر اصلنه ايرمك ايچون مطبوعات
 مشـتاقلىرى بك اوغلنه قوشمغه باشلادى . بن ده كتدم
 خاجو پولو چارشوسنك مبدانى ما حشرالله !!!
 بزدنبره بو حالى كورنجه نه ايچون كلديمى اونوده رق
 غلبه لك نه ايچون اولديغنى برندن اكلامق ايستدم ! بيچاره
 حدتله اما فوق العاده حدتله - نه اوله جق ؟ ايشته
 دون و يردكلى دورى بو كون قپانمشلر !
 بن طونه قالمشم . كتدك حسب المسلك صاحبنه تعزيت
 ايتدك . . . ايشته بو غزته ده طوغار طوغماز اولدى .

* ۲۵ *

بدر

دوره بدل نشر ايدلدى مؤسسبنك بخت سباهى
 اون برنجى نسخه سنده آييده فسح ايتدردى .

بونلردن بشقه مجموعه فنون و (سقامن عنوان ايله)

عبر انتباه و غایت کوزل بر طرزده مرآت ناملریله اوچ
فنون غزته سی نشر ایلدی .

مجموعه فنون

تمش طقوز محرمنده (جمعیت علمیه عثمانیه) نامیله
تشکل ایدن بر هیئت طرفندن آیده بردفعه اولق اوزره
تأسیس ایلشدی .

بوجهیت عوامدن خواصه قدر پک چوق کشپنک
اغانه سنه مظهر اولدی . طشره لردن بش آلتی یوز
مشتری پیدا ایلدی . حتی جمعیت کتاب واوانی
فونندن عبارت اوله رق آمر یقادن بیله معارف
نامنه هدیه لره نائل اولدی . فقط الی بو قدر نسخه یه
قدر - اوده درت سنه ده - بر سنه تعطیل ایتمکله نائل
اولدی . نهایت سکسان درت سنه سندن بری
نه جمعیتدن اثر نه ده اثرندن خبر قالدی .

— ۲۶ — *

عبر انتباه

(جمعیت کتابت) نامنده موهوم بر هیئت طرفندن
 ۷۹ ده تأسیس ایدلدی (جمعیت کتابت) نامی
 (جمعیت ادبیه) دیمک ظنیه ویرلمش وحتی اوطنک
 تولید ایتدیکی سقامتک برنجیبسی (عبر انتباه) لفظی
 اولمشدی . رایکی نسخه چیقاردی . ایکی سنه
 تعطیل ایتدی . صکره (عبرتتا) نامیه تکرار نشر
 ایدیلوب اون اون ایکی نومرودن صکره بتون ایتون
 محو اولدی .

— ۲۷ —

مرقات

اذکیای وطنندن مفعرا حرار اولان رفیق مرحوم طرفندن
 ۷۹ ده تأسیس ایدلدی . اوچ نسخه نشر ایتدی . مجموعه
 فنونله آچدیغی بر مباحثه دن طولانی عالی پاشا قلمیله (مجموعه
 فنون) ایچون یازلمش بر رضیه بی مجموعه سنه درج ایتکه
 نزل ایتدیکی ایچون اختیار یله تعطیل ایلدی . مشار الیهک
 جکر سوز اولان ترجمه جانی یازمغه طاقت مفکر م محمل دکادر

آمریقا غزته لری

کالات بشرک استقرار اوزره ترقیدار اولدیغی قطعه
آمریقا در . زیرا اور و پانک معارف
و بدایعجه اوج بیک سنه ده حاصل ایتدیگی ترقی
آمریقا قطعه سنده اوج یوز سنه ده حصواه کیشدر .
بونده صفوت هوا و صافیت ماء و نفاست ماکولات
کبی صحت بشری تأمین ایله برابر قوه مفکره
و درآ که بی توسیعه مدار اولان اسبابک دخلی منکر
دکسه ده تاریخلرک پیش نظره عرض ایتدیگی مثاللر
و تجربه لک اثبات ایتدیگی حالله باقیلورسه معارفک
ترقیسی 'بدایعک کالی' اقوامک سعادتى عدالت مطلقه

دیمك اولان آزادی تام و مساواة كامله حالنده
حصوله کلیور .

بوگون نیویورقده برطوری و یاخود برماکنه
ایجادینه مقتدر بیکرله ارباب معرفت ظهور ایدوبده
پترسبورغده کورلمدك یولده برطبانجه قونداغی
یاخود امثالنه بکزه مز صورتده برقهوه دکرمی وجوده
کتورمکه قادر آدم ظهورینک ایشیدیلماستی آمریقاده
اداره عادلانه و پترسبورغده اداره مستبده نک
وجودی سبیلریله در .

(عدالتله ظلمك فکربشره اولان تأثیراتنی بیلانلر
بوقولك مطابق حقیقت اولدیغنی تصدیق ایدرلر)
نه غریبدر! عدالت مفقود اولان برلده حیات
بشرممکن اوله بیلبورده حیات فکریه قابل اوله میور !!!
فی الحقیقه عدالت اولیان برمملکتده بدابعه دکل
معارفك مراتب سفلیه سنندن معدود اولان وسائط
انقلابیه و معرفت ابللس بسندانه به چالیشیلور : لهستان
کوز اوکنده طور پور .

اوت! فکرك جودتنی تأمین ایدن عدالتدر . چونکه
عدالت اولیان برمملکتده انسان یارین نه اوله جغنی
دوشمنکدن بشقه برشیء تفکرینه میدان بوله مز که

ذهنی تحریء معرفته حصر ایتسونده بدایع ایجادینه
و یا خود وجوده کلمش بر شبنك اصلاحنه قدرتیاب اوله
یلسون .

آمریقا قطعه سی قدرتك بخش ایتدیکی فیوضات
طبیعتله متناسب بر خلقه و او خلق ایسه محاسن جلیله
اسلامیه دن اولان اصول مشورته مالک اولمقلغی سایه
سنده بو قدر بر زمانده هر شیجه کائناتی حال سعادت مدارینه
حیران ایده جک بر درجه عال العالی بولمشدر .

حاصلی بو کمهنه عالمک اک فیصلی ارضی آمریقا
ونوع بشرك بو کونکی کونده کبختیار قسمی آمریقا لپردر .
سیاحت طریقله کیدوب کلانلرک و اورو پالبرک
تحقیقات اوزرینه نشر ایتد کلام کتابلرک
ویرد کلامی معلوماته کوره آمریقانک - هر بر شبنك کورلمدک
بر طرز بدیعه اولسی - عالم ایچنده بشقه بر عالم اولدیغنی
اثباته کافی ایش .

آمریقاده مساعیء بشرك آز زمان ایچنده وجوده
کتوردیکی مآثر عظیمیه عطف نظر ایدنلر و با خصوص
نیویورق و بوستون و واشینگتون شهرلنده کی آثار
عمرانی امان ایله سیر ایدنلر . لسانا تعریفنده اظهار عجز
ایلکده در ل .

از جمله (غزته) نك آمریقادہ ایجادي یوز
الی سنده قریب اولدیغی حالده سار شیلرده
اولدیغی کپی بو خصوصده اوروپالیلری بیک کره
کچمشلردر : ممالک مجتمعه خلقی قرق مابون نفوسه
یقین ایکن یوهی اخراج اولنان غزته لردن بیک کشی به
برسنده اصابت ایلمکده در .

آمریقادہ بر غزته خانه یه کیرلدیکی وقت چرخلرک
حرکات متوالیه سندن بنایه یرلشمش حکمنده اولان
صدای دائمین انسان کندیسنی دار الفاو ایچننده
فرض ایدر و قوه سامعه محسوساتک غیري برحس
دیگر حاصل ایارایمش! غزته لری ایسه اورو پا غزته
لری کپی اویله خیالات آردنده قوشمق و یاه وهوماته
وجود و یرمک یولنده تصورات اوزرینه مباحثاتده
بولمبد رق دائما حقیقت و یا حقیقته مقارن مواد
اوزرینه اداره لسان ایدرلر .

چونکه غزته نك اساسا ایجادي شئونات کونیه یی
اعلان ایچون اولدیغی و شئونات کونیه یی اعلان ایسه
خلقک بر طاقندن عبرتدین و بر طاقندن مستفید اولقلغی
مقصودینه مستند بولنیدیغی حالده حادثات جاریه یه
بدل بر محرک تصورات ذهنیه و خیالات متصوره سیله

طولان غزته لر ارباب مطالعه یه بزکینک و یرمک طبیعیدر .

حتی آمریقاده غزته جیلر برمخا برك حتی املاجه خطاسی اولان برحوادثنامه سنی برادینک افکار بو افاده جه مثلی اولیان بر مقاله بیغنه سنه ترجیح ایلدگری ایچون غزته لر فوق الغایه رواج بولشدر .

بونک ایچون آمریقاده موجود اولان غزته لر دن آلتی بیک یوزیکرمی بدیسی صرف بولتیقه حوادثنه مخصوصدر .

ممالک مجتمعه ده بر غزته باش محررینک صبا حلین مطبعه یه کاهرک دائره تحریریه یه کیر کیرمن سلامدن صکره برنجی کلامی نه حوادث اولدیغنی صوره قدر . کل یوم بریاندن محرر لر تحریر بریاندن

مرتب لر ترتیب بر طرفدن ~~مصحح~~ تصحیح ایله مشغول اولور . آندن ماعدا بر غزته نك حوادثه مخصوص

اوله رق بر قاج قسمی و هر قسمک متعدد محرری مرتبی ~~مصححی~~ اولدیغندن هر صنف خدمه قسمه عاقد خدمتی

ایفا ایتدیکی ایچون هم بر سرعت فوق العاده ده وجوده کور همده هر کس وظیفه سیله مکلف اولدیقه

انتظام اوزره نشر ای دیلور . فقط بوقاعده محرر لر مستثنا اولق اوزره مرتب لره ~~مصحح~~ حقنده غزته نك

قطعه جه لاقل بر مترو طول و یتش بش
سانتیمترو عرضنده درت صحیفه دن عبارت اولسه یله
مشروطدر .

محررل یازد قلمی شئی اکل ایتد بجه ترتیب دن اول باش
محرره ارابه اتمک و (بولتن پولیتیق) جهله سیاسی بی
یارأساً باش محرر یازمق و یا خود محررل دن برینه افاده
ایله یازد یرمق اصول متحده لرننددر . بوندن بشقه
غزته نك سـطری اعتبار یله اهمیتنه کوره متروسی ایکی
لیرادن یکر می لیرابه قدر خارجدن حوادث یازانلرده
وارددر .

مطبوعات علی العموم آزادی تام حالنده در . بلا پروا
هرشیدن بحث ایدر . غزته لراه ناموسه متعلق
ظهور ایدن دعاوی بولندیغی محاکمده سنده بمالک مجتبعه
قانونه تطبیقاً رؤیت اولنور .

آلتی یدی بیک غزته ایچنده ییلده آلتی غزته جی بولنمز که علمینه
اقامه دعوی اولنسون . برده بودزلو دعاوی
شخصیه نك غزته یه تعلق ایدر جهتی یوقدر ترتب
ایده جک جزا یا تجریم ویا حبس دن عبارتدر که صاحبنه
راجعدر .

غزته چیقارمق مراد ایدنلر حکومته مراجعته مجبور

دکالردر . هر کس ایستدیکی یولده ایستدیکی لسانده
 غزته نشر ایتمکده حردر . شو قدر وار که هر غزته
 نشر ایده جک آدم نشر ایده جکی غزته نک مسلکنی ، چینی ،
 نشر ایده جکی ایامی مخصوصاً ورقه لره خلقه اعلان
 ایدرک لا اقل ایکی اوچ بیک کشی طرفندن اماره قبول
 کورمدجکه ایشه مباشرت ایتمز . چونکه غزته جیلغه
 بخت اوزرینه کیرشمک آمریقاده حیاقت صاییلور .
 برده غزته چیقاره جق آدم غزته سنک قطعه سنی و نشر
 ایده جکی کونلری بولندیغی مملکتک پوسته خانه سنه
 خبر ویرمه که مجبوردر . چونکه بر غزته نک اجرت نقلیه سی
 ابتدا سنده تقدیر ایدیلور . بونکله برابر آمریقاده اک بیوک
 غزته تکمیل ممالک محتجعه بی پوسته واسطه سیله اون بش پاره
 مقابلنده دور ایده ییلور .

محتجعه آمریقاده پولیتیکه غزته لری ایچنده اک معتبری
 - نیورق ترین - ایله - نیویورق هرالد - غزته لریدر

نیویورق ترین

غزته سی آلتی ستون و حوادثنه کور، گاه اون ایکی
 و گاه اون آلتی صحیفه و هر صحیفه سی برمترو طولنده

اوله رق صباح اقشام نشر اولنور . صباح نسخده سي
يوز اللى بيك و اقشام نسخده سي يوز و ياخود يوز
يكره بيك عدد اخراج ايديلور .

ناپوليونك سدانده اسارتنى - دنيانك هيچ بريزنده
طوييلدن حتى هر يردن اول بزايينه بيلديلمسي لازم كلديكي
حالده اورايه دخي خبر و يرلندن - نيو يورقده بوغزته
نشر ايتشدر .

غراولوط محاربه مشهوره سنى ميدان محاربه ده بولنان
مخاري غوغا پيتر بليتز عنعنه سييله بيك بشيوز
انكليز ليراسى اجرت و يرك تلغرافله بيلديرمشدر .

صاحبي اولان و بوندن بش آي مقدم ۳۰ تشرين
ثانیده وفات ايدن (هوراس غيرللى) ايسه آخر يقاده
ناموس و حيشيته معروف و حلم و عاطفت و وقار
و مكانت و كرم و سخاوت و عجزه حقنده سخاوت
و حمايت كبي سجاياي بر كزيده ايله موصوف على جناب
برنات ايدى .

وفاتندن صكره جمهورك رئيس ثانيسى بولنان ذات
مسندن استعفا ايله غزتهك محررلكنى درعهده
ايتشدر .

هوراس غيرللى رياسته نامزد اولديغى

حالده منتخب لری نك غرانتك منتخبلر دن نقصان اولسی جهته
 رئیس اوله مامشدی . غزته ایسه اوتهدن بری غرانته
 مخالفتله مشهور ایدی . رئیس ثانینك مسندینی
 ترك ایله تربینه محرر اولسی غزته نك مسلك قدیمی
 محافظه مقصدیله اولدیغنی آمریقا غزته لری حکایه
 ایلبور .

نیو یورق هرالد

غزته سی حتما تربینه مساوی ایسه ده دایما
 سکر صحیفه اوزرینه مرتبدر . یومی یوز بیک نسخه
 نشر ایدر . مدیری اولان مشهور (جیمس غوردون
 بنت) انکلیر لک حبش محاربه سنده تئودورک وفاتی
 و حوادث سفریه بی آمریقا غزته لری نك جمله سندن
 اول اعلان ایتمش و بوغورده اون ایکی بیک انکلیر
 لیراسی مصرف اختیار ایلمشدر .

حتی بوذات نبلک منبعنی کشف ایچون سورانه
 سیاهلر ایچنه کیدن سائخ مشهور (دو قنوره بونگستون) ی
 بحری ایچون مستر ایستاتانی نامنده آمریقالی
 بزذاتی یدی بیک بشبوز انکلیر لیراسی صرفیله
 آفریقایه اعزام ایتمشدر .

رسمی غزته‌لر ایچنده مشهور اوله رق بزی (هر پرس
ویقلی) و دیگری (فرانق اسلی) نامنده ایکی غزته در :

هر پرس ویقلی

صاحبی اولان مستر هر پرس یگر می بدی سنه
مقدم نیویورق مطبعه لریك برنده دستکاهیچی
ایمش . غزته سنی بشبیک دولار سرمایه ایله تأسیس
ایتمش . تأسیسنک یدنجی سنه سنه ۱۸۵۳ ده مطبعه سی
ایچندن آتش ظمهور ایدر لک یا امش . ربعی سیغورطه طرفندن
تحت تأمینده ایمش . حریقك هفته سننده ادوات
تخرقه بی اولکنندن مکمل صورتده بر دولار استقراض
ایتمکسزین اکل ایله غزته سنده دوام ایتمش . ۱۸۵۵ ده
امور صرافیه و تجاریه — معتبر بر پانقه ایله مشهور
بر سیغورطه قومپانبه سنک ایکبسی بر کونده اعلان
افلاس ایتمسی اوزرینه — عظیم بر شکسته یه اوغرایه رق
نیویورق و حتی واشینگتونده کی فابریقه صاحببری
بیله دوچار هیجان اولدقلری و وقعه بر جعه ایرتسی
کوننده تصادف یدرک ایرتسی کونی معامله تجاریه
نک نه رنک آله جنی بیله مدیکی ایچون هیچ بز

فایر یقه صاحبی تجلهء مستخدمه نك اجر تارینی و یرمکه
جسارت ایده مامش و ایکی کون معاملهء اخذ و اعطا
حال سکونت و وقوفده قالمش ایکن مستر هر پرس
مطبعه سنده مستخدم ایشجیلرک هفته لکنی تماما اعطا
ایتد کدن صکره ایکی کونده لکده فضله و یرمسی آمر یقاده
مشهور اولان شائنی امنیت فوق العاده انضمامیه
ایکی قات اعلا ایشدر .

مطبعه سنده یومی ۷۰۰ ارکاک ۵۰۰ قادین مستخدم
و هفته ده درجات متفاوتده اوچیک بشیوز دولار [۱]
اجرت اعطا ایدرمش . غزته سی حدیقه حجبنده
و درت سستون اوزرینه یکر می صحیفه دن عبارت
اوله رق هفته ده بردفعه مصور ۱۲۰۰۰۰ نسخه
نشر ایدیلاور . بر قسمی (قاریقاتور) یعنی بر شیبی
شکل طبیعینک خلافی کوسترن تصویر له منحصر در .
آمر یقاده تصویر و حک فنلری فوق العاده ایلرولمش
اولدیغندن غزته لرینک رسملرینه باقدقبه انسانیک
باقه جنی کلور .

فرانق لسلی

[۱] بردولار یکر می بش غروشدن زیاده در

بوده (هر پرس) کبی فرانسولی نامنده برذاتک
 کندبی نامنه منسوب چبقاردیغی غزته در .
 کندیسی اون بش سنه اول (غراوور) یعنی حكاك
 ایش . حتی همشهر یلرمزدن برذات کندیسینه بر بچق
 سنه قدر بو صنعتی تحصیل ایچون خدمت ایش .
 چشیر اوزرینه حکمی پک مشهورمش . غزته سنک
 وارداتندن بشقه یومی پیک دولار ایرادی وارمش
 غزته بی یوز پیکله التمش پیک اره سنده طبع ایدرمش
 بو غزته رئیس جمهور غرانته خلافا کیرلک و متوفی
 هوراس غیرلی یه طرفدارقله و هر پرس ویقلی
 بونک ضدیله مشهوردر .

ممالک مجتمعده نشر اولنان غزته لک مقداری

یومی	۵۲۱
هفته ده اوچ دفعه	۱۱۳
هفته ده ایکی دفعه	۱۱۷
هفته ده بردفعه	۴۷۵۷
اون بش کونده بردفعه	۹۹
آیده بز	۶۸۰
ایکی آیده بز	۶
اوچ آیده بز	۵۳
	<hr/>
	۶۳۴۶

آمریقا اغزته لری

۱۰۱

غزته مذهبه	۳۰۲
غزته زراعتہ	۱۰۷
غزته مکتبہ ادبیاتہ	۱۰۳
غزته تجارت و صرافیہ	۸۱
غزته پولیتیکہ مخصوصہ صدر	۵۷۳۵
یکونہ	۶۳۴۶
غزته آلمانجہ	۱۸۲
فرانسزجہ	۲۳
اسقاندینا و لسانندہ	۱۲
اسپانیولجہ	۸
فلنک لسانندہ	۶
ایتالیا جہ	۵
چہ لسانندہ	۶
پورتیکز لسانندہ	۱
چروقی لسانندہ نشر ایدیلاور	۱
	۳۴۴

تایمس غزته سنک ما کینه سیله کاغدی

مدنیتک اوروپاچه حاصل ایتکده اولدیغی کالاته
برتمونه ده تایمس غزته سنک ما کینه سیله کاغدیدر .
بیک سکز یوز اون بش سنه سنده اوندره ده اک
سریع ما کینه ساعتده ایکی یوز اللی نسخده دن
زیاده شی باصه مزیدی . اوتارینجده انکلتره ده قونت
ستتهوب نامنده برذاتک ایجاد ایتدیکی ما کینه بومقداری
ایکی قاتنه ابلاغ ایتسیله باصه جیلق عالنده برموفقیته
عظمی به سبب اولدی .
شمدیکی حالده ایسه ایکی طرفدن یعنی برغزته پی

ما کینه یه قونلدیغی حالده تکمیل مطبوع چیقارار
وساعتده اون ایکی بیک نسخه باصار ما کینه لر وارد در .
اسکی طرزده کی ما کینه لر یالکن بر کاغدک بز دفعه ده
بر طرفنی طبع ایلیه ییلوردی .

تایمسک ما کینه سی بخار ایله تام قوت و بر ییلور سه
ساعتده اون یدی بیک بشیوز نسخه باصار . چونکه
کاغدی ما کینه یه اون ایکی یردن ویریلور . و بوعدن
اون ایکی ما کینه سی وارد در .

تایمس صحیفه لرینک هر بری بر مترو طولنده و آتمش
سانتیمتر و عرضنده در . غزته هر کون یا اون الی و یا خود
اوتوز ایکی صحیفه باصیلور . باصمه ما کینه لرنده
بو نتیجه ترقی تایمسک مؤسساری اولان والترخاندانینک
کمال اقدام و ثبات ایله فعله چقارد قلی ا کالات
سایه سنده در .

تایمسک تحدید اولمز درجه لرده وسعتنه سبب
باصمه ده کسلماش کاغذ قوللان دیغیدر . بو کاغدک
هر طوبی ایکی یوز الی قیه اغر اغنده اوله رق
آچلدقده طولی ایکی ساعتک مسافه حاصل ایلر
بونارک هر برینه تایمسک کاه بیک و کاه بشیوز نسخه سی
باصیلور . هر نسخه ما کینه دن کیندی کیندینه کسلماش

چیتقار • غزتہ بی ذوروب بوکک ایچونده ایروجه
ما کنه لر واردر •

تایمس غزتہ خانہ سی ساعتہ تقریباً ایکی بیک
بشیوز قیہ کاغد قوللانور •

حساب اولمش : تایمس ما کینہ سی بیک ساعت
ایشلد یکی خالد، کرہ زمینی ایکی کرہ قوشاده جق
قدر کاغد طبع ایلبور •

تایمس غزتہ سنہ کاغد ویرنلر کاغدی فوق الفایہ
قوتاندیرمک ادعاسنہ قالقشدیلم • حتی برطوب کاغد
آچیلہ رق ایکی باشندن ربط ایلمش اولدیغی خالدہ
اوزرینہ ایکی یوز الی اوقہ یوک قویدیلر یرتیلدی
ژاپونیا لورک « بز کاغده چلیک قدرایش کوردیر برز » قولنی
یکده یابانه آمیلم : چونکہ حقیقتی تبین ایتمکہ باشلادی •
باصمہ جیلق عالمندہ (آمر یقا مطبعہ جیلری مستثنایا) والتر
خاندانی اوروپاده اوچنجی درجہده سلطنت سورمکده در •

ویانه غزته لری

اوروپاده انکلتزه و فرانسه و بلجیقا ایله آلمان بادن
صکره مطبوعاتی شهرت بولان یز ویانه در .
ایستاتیسیتیکلرک ویردیکی معلوماته کوره ویانه ده
آلتی یوز بیکدن زیاده نفوس اولدیغی حالده ایکی یوز قدر
غزته نشر اولمقده در .

ویانه مطبوعاتی اهمیتجه شو اوچ یزدن صکره
اولدیغی کی کثرت و رواجه ینه هیچ بریله قیاس قبول
ایتمز . حتی بو خصوصده ایتالیا دن بیله اشاغیدر . چونکه
لوندزه ده الک آصاتان غزته یکر می بشیک نسخه دن
زیاده صاتدیغی حالده ویانه ده غزته سورمکده

حد آنها یگر می بشیک اعتبار اولنیور . اوده‌نای
 فری پرس غزته سپدر که ویانه نک تایمسی مقامنده در
 ویانه غزته لرنک هپسندن بیوک و یدی سگز صحیفه‌دن
 عبارت اولدیغی حالدده انجق تایمسیک بریا پراغنی تشکیل
 ایده بلور .

ویانه ده - ۳۷ پولیتیکه‌یه - ۲۰ فن طبه - ۱۰
 فنون طبیعه و زراعت - ۱۲ موسیقی‌یه - ۶ فن ثروته
 - ۱۰ علوم سیاسی - ۱۲ مزاحه - ۵ صید
 و شکاره - ۱۰ شومندوفره - ۱۲ علوم متنوعه‌یه - ۳۰
 تجارت - ۹ صنایعه - ۱۶ مذهب - ۹ معملکه
 مخصوص غزته نشر اولمقده در .

عموم اوستریاده نشر اولنان غزته لرنک اخراج ایدیلان
 نسختدن ۱۰۵۰۰۰ کشیده برآدمه بردانه‌سی اصابت
 ایدیور .

آمریقاده مکاتب و اصول تحصیل

آمریقایه هریردن بوقدر اجنبی کتدیکی حالده
برنجی مکتبلرک باد هوا جمله به آچبق اولسی جمله سنی
ملت واحده ایتشدر .

آمریقاده معارف مجبوریدر . هر سنجاق معارفنک
ایشنه کندی باقار .

معارف ناظری بعض یرلده مبعوثان و بعض یرلده
عموم اهالی طرفندن انتخاب اولنور . معاشی والی به
مساوی و بعضاً فائقدر . مکتبلرک اداره سی هر قضاتک
انتخاب ایتدیکی مجلسه محولدر . بوندن بشقه

چو جقراون بش اون آتی یاشلرینه قدر مکتبده
اوپوررلر . خدمت اداره ده بولمازلرک اکثری بومکتبلردن
بشقه تحصیل کورماشدر

آمریقانک بعض ایالتلرنده تحصیل اجباری و برطاقنده
ایسه او قومیانلر رأی ویرمک حقننده محرومدرگ .
بوقانون وقتیه اسپانیاده ده جاری ایدی . شبهه یوقدر که
آمریقایه اسپانیا اداره سننده بولندیغی زمان سرایت
ایتمش .

او روپاده مکاتب

فرانسہ ذہ اصول تحصیل و مکاتب ابتدائے تک
پروگرامی .

- ۱ او قویوب یازمق
- ۲ فرانسز لسانک مقدماتی
- ۳ حساب
- ۴ اصول اعشاری
- ۵ علم دین و اخلاق
- ۶ ریاضیات « فعلیاتہ تطبیقی
- ۷ مقدمات جغرافیا و تاریخ

۸ مقدمات حکمت طبیعیہ و کیمیا
۹ زراعت و صنعت و حفظ صحت حقنہ بعض
مقدمات

۱۰ اراضی اولچیک

۱۱ یوکسکک اولچیک

۱۲ رسم

۱۳ موسیقی

۱۴ جیمناستیک

بر ریدہ قززلہ ارکک چوجقلر بر مکتبہ کتیز، مکتب
واحد اولدقجه . (سال دازیل) نامندہ پک
کوچک فقرا چوجقلری ایچون آیریجه مکتبلر وازدر .
بونلردائما قادینلرک اداره سنندہ بونلور . معلمه یاخود
راهبدره مخصوص صدر .

برده (اووه اووا) نامیلہ یا لیکز راهبدره
طرفندن اداره اولنور مکتبلر واردرکه بونلرده یا لیکز
اوقوماق یازمق و موسیقی اوکره نیلور (بادھوادر)
(آدولت آپرانتی) نامیلہ مکتبلر ده واردرکه
کوندوز چالبشان چوجقلر ایچون کیجه لری آچیقدر .
بری ۱۸ یاشندن کوچک و دیگرری بیوک اولنلره
مخصوص ایکی نوعدر .

برنجی تحصیل مکتبہ بینی یا لکن خواجہ لراچہ بیلور :
 ایکنجی درجہ دہ تحصیل مکتبہ بینی ہرکس آچغہ
 مقتدر در : ابی خواجہ بولق و حکومتک کوسترہ جکی
 ترتیب تحصیلہ رعایت ایتک شرطیلہ •
 فابریقہ صاحبہاری برخواجہ بسارلر جوجق ایشجیلری
 اقوتق ایچون •

بلجیقا

بلجیقادہ تحصیل بادہوادر لکن مجبوری دکدر
 مجبوری اولورسہ فقراہہ چوجغی ایچون پارہ ویزمک
 لازم کلدیکندن بو اصولی قبول ایتماشلر •
 بلجیقادہ وسائط تحصیل فرانسہ دن مکمل
 وسر بستدر •
 ازجلہ فرانسہ دہ خواجہ اولق دولتک اذنسہ
 مخصوص • بلجیقادہ سر بست جمعیتلر واردر کہ
 خواجہ لاق ایچون برات ویرر • ہرکس ایستدیکی زمان
 ایستدیکی کبی مکتب آچہ بیلور •

فلینکده حقوقاً تحصیل اجباری دکل لکن فعلاً
اجباری حکمیده در .

چونکه پرفقیرک چوجغنی مکتبه کترسه خیرجمعیتتری
باردم ایتمز . بوقاعده جبردن زیاده ایشه برامشدر
اصول تحصیل پک مکمل برطرزده در .

انکاترده

تخصیل و خواجه لک سز بستندز . هر ایستیان
خواجه اولوز مکتب آچه پیلور . هر ایستدیگی یولده
اصول تحیل اتخاذا ایلر .

مکاتبک نظارتی خلقه عائد در . معارف نظارتی
یوقدر . لورد روسل اجباری تحصیل ایچون وقتیله
خیلی اقدام ایلدیسه ده قبول ایلدی .

۱۸۶۸ ده اولمان تحقیق بو معاینه دن ا کلاشادی که
هموما انکاتره ده یوزده ۳۲ ارکک ویوزده ۴۸ قادین
امضا قویمق بیلور .

جاهل قالدان طاقم که فقرا صنغیدر .

پروسیا ده

تحصیل مجب-وریدر • بیوک فردریق ۱۷۹۳ دہ
 اجباری تحصیل ایچون برقانون یا پمشدر • چوجغنی
 مکتبہ کوندر میانلردن جزای نقدی آنور •
 سہلز یادہ فابریقہ جیلر قوللانڈقلمی چوجقلمرا ایچون
 بر مکتب ادارہ سنہ مجبوردر • بو اصولک پک چوق
 تأثیری کورلدی • مکتبلردہ او قونان درسلسر
 پروسیادہ بشقہ برتیبده در •

آلمانی

ساقسونیادہ تحصیل جبریدر • چوجغنی مکتبہ کوندر میان
 بابابی حبس ایدرلر •
 ہانوار - ورتمبرغ ؟ باز - ساقس ویمار - ساقس
 قوبورغ - غوتا - راسی - دارمستاد - ناسو - بزوزویک دہ
 ۱۴ اوستریادہ ۱۴ یاشنہ قدر ہر چوجق مکتبہ کتیکہ
 مجبوردر •

اسویچرہ نک بعض شہرلرنڈہ مجبوری بعض شہرلرنڈہ
 ستر بست تحصیل وارددر •

فرانسه ادبای حاضر دسندن بمضیرینک ثروٹلری

فرانق

ویقتور هوغو (شاعر مشهور)	۶۰۰,۰۰۰
ژورژسان (مشهور حکایه نویس برقادین)	۱,۸۰۰,۰۰۰
امیل دو ژیراردن [۱]	۸,۶۰۰,۰۰۰
آکساندر دوما فیس [۲]	۴۰۰,۰۰۰

[۱] لاپرس - و - لالیرته یعنی طبع و حریت نامند اولان فرانسز غزتلرینک مؤسسیدر . اولکنی آلتی یوزیک ایکنجبسنی برملیون فرانقه صائمشدر علوم سباسبه دو ادیبه ده مشهوردر .

[۲] پذیرى اولان آکساندر دوما ۲۴۵ جلد و ۱۲۹ نوع حکایه تنظیم ایتمش . و بشقه لری طرفندن تنظیم و تألیف اولتهرق رواجی ایچون کندوسنه تصحیح ایتدیزیلان درت یوز بو قدر نوع کتابه امضا قویتمش . مدت حیاتنده تألیفاتدن قرق ایکی ملهون فرانق قزائمشدر .

فرانسه ادبای حاضرہ سندن بعضی لریك ثروتلری ۱۱۷

ادمون آبو	۲۵۰,۰۰۰
آلفونس قار	۵۰۰,۰۰۰
ژول ژانن	۵۷۰,۰۰۰
آدولف تیر [۳]	۱,۰۰۰,۰۰۰
ویقتورین ساردو	۱,۰۰۰,۰۰۰

(ملاحظه)

ویقتورین ساردو وقتیلہ یعنی زمان شبانندہ استانبولده بولاش وحتی باب عالی ترجه او طہ سنندہ برمدت دوام ایلمش .

مثلا بوذات استانبولده لسان عثمانی بی تحصیل ایدوبنده دولت مأموریتلرنده استخدا م اولمغه باشلامش اولسه ایدی نہایت برقونسوس و یا خود سفارت کابی اوله بیلوردی . بر سفارت کابینک ایسه مدت عمرندہ آله جغی آیلق قاچ بیک غروشه بالغ اولور که حوایجی حتی فوق العاده اوله رق حاصل ایتد کدن صکره بر ملیون فرانق ثروته مالک اوله بیلسون ؟ نملکتہ زده الک مشهور ادیمز کمال بک دکلی ؟ زمان زده یازدیغی یولده بر کتاب و یایکرمی بش سطرلی بر مقاله سننه مشابہ

[۳] حالا فرانسه رئیس جمهوری اولان موسبوته در

اون ایکی بچق سطرلی بر مقاله یازمغه قادر ادم وارمی؟
 یا حال بویله ایکن مؤلفاتندن نه استفاده ایتمش؟
 نهایت بر کتابنی اوج ای ایچنده ایکپشر بیک نسخه
 اوله رق ایکی کره طبع ایتدیره جک قدر بختیار اولمش
 مثلا فرانسده و یقتور هوغو میرزهرابل نامنده کی
 تالیفنی ابتدا یوز یکر می بیک نسخه با صدیرمش • طاقنی ۲۷
 فرانقه صائدیفنی حالده نشرینک اوججیمی کونی اقسام
 اوزری کندیسی بیله بر نسخه بوله مامش!! برسینه ایچنده
 ایکپشر یوز اللبشر بیک نسخه اوله رق درت کره باصلمش •
 ایشته فضائل معارفله متحلی بر قومک ادبسی بویله
 و فضائل معرفتدن محروم بر قومک ادبسی بومر کرده
 اولور •

تاساك مانعلى

دئىانك هر طرفىدە تىناسلى تىكردن كىرو پراقان
شيلرفن ثروت اصحابىك تدقيقات دور ادورينه كوره
پرطاقى موجب پرطاقى مانع ايكى صنفه منقسم ايمش .
موجبلىك پرنجيسى هوانك فسالغى - ايكنجيسى محله
و خانه لك پىسلىكى - اوچنجيسى حفظ صحت اسبابنده
قصور - دردنچيسى وجودى محافظه ايدە جىك
صورتده كىنكە دقتىزلك - بشنجيسى مضر ويا وجودى
بىلىز شىلراكى - آلتىنجيسى فسق - يدنجيسى عشرت
وياتوتون كى مفسد مزاج اوله جق شىلىرى استعمالده افراط

— سکرنجیسی قحط و غلا — طقوزنجیسی محاربات — اوننجیسی
 ادارهء ثروتجه مضر و یا قاعده سنه مغایر اوله رق
 اختیار اولنان برطاقم تدابیر — اون برنجیسی کدر و انقباض
 درون — اون ایکنجیسی چوجق دوشورمک کبی اسباب
 مخربه در • بونلر علل ساریه بی تولید ایدر • یاخود
 شدتلندیرر • چوجقلرک — نشو و نمانسنی مانع اولور •
 پیوکلرک قوهء حیاتیه سنی آزالدیر • حاصلی و فیاتی
 تزیاد نفوسده اولان قانون طبیعی به مقابله ایده جک
 بدرجه به کتورر •

مانعلا ایسه عشرت و سفاهته شدت انهماک و نوعین
 بشرک قارمه قاریشق برحالده اقامتله بربرینه تشابهی
 و قاحشه لک و تعدد زوجات ماده لری اولیور که بونلر
 طولا ییسیله تولدی کثرتدن منع ایدیور • ممکن اولدیغی
 قدر بونلردن حذر ایتمک افراد بشره فرض عیندر •

اوروپا حکمدارانیه ولی عهدی

سلطنت عثمانیه پادشاهی

سلطان عبدالعزیزخان
ولادت ۱۲۴۵

آلمانیایمپراطوری و پروسیه قرالی
ولادت ۱۷۹۷
برنجی کیوم
۱۷۳۱
ولی عهدی : فرهدریق کیوم

<p>آوسٹریا امپراطوری</p>	
<p>برنجی فرانسوا ژوزف</p>	<p>۱۸۳۰</p>
<p>ولی عہدی : آرشیدوشس ٹیزل</p>	<p>۱۸۵۶</p>
<p>—</p>	
<p>انگلترہ قرالیچہ سی</p>	
<p>ویقتوریا</p>	<p>۱۸۱۹</p>
<p>ولی عہدی : آبرادوار (پرنس دوغال)</p>	<p>۱۸۴۱</p>
<p>—</p>	
<p>ایتالیا قرالی</p>	
<p>ویقتور اما نوئل</p>	<p>۱۸۳۰</p>
<p>ولی عہدی : پرنس ہومبر</p>	<p>۱۸۴۴</p>
<p>—</p>	
<p>اسوج ونوروج قرالی</p>	
<p>ایکنجی اوسقار</p>	<p>۱۸۲۹</p>
<p>ولی عہدی : اوسقار غورشٹاوا آدولف</p>	<p>۱۸۵۸</p>
<p>—</p>	
<p>باویرا قرالی</p>	
<p>ایکنجی لوئی</p>	<p>۱۸۴۵</p>
<p>ولی عہدی : ...</p>	

بلجیقا قرالی

ایکنجی لئو پول ۱۸۳۵
ولی عہدی ۲۰۰

پورتگیز قرالی

فردیناندو ۱۸۳۸
ولی عہدی : شارل فردیناندو ۱۸۶۳

دانیمارکہ قرالی

طقوزنجی قرستیان ۱۸۱۸
ولی عہدی : قرستین فرہدریق کیومشارل

روسیہ چاری

ایکنجی آلکساندر ۱۸۱۸
ولی عہدی : آلکساندر آلکساندروویچ

ساقسونیا قرالی

ژان نہ پوموسان ماری ژوزف ۱۸۰۱
ولی عہدی ۲۰۰

فلمنک قرالی

او چنجی کیوم ۱۸۱۷
ولی عہدی ۰۰۰۰

یونان قرالی

زنجی ژورژ ۱۸۴۰
ولی عہدی قسطنطین ۱۸۶۰

برہ زیلیا ایمپراطوری

ایکنجی بذرو ۱۸۲۰
ولی عہدی ۰۰۰

سواحل عثمانیہ دہ کی تجارت لیمانلریلہ

اسکالہ لہ

۳ آدریا تیک سواحلندہ

آنتی واری (یا خود بار) دراج -

آولونیا

۲ یونان دگری سواحلندہ

پارغہ - پڑہ وزہ

۶ اطہ لہ دگزندہ

مقری - اینوز - لاغوز - قواله - سلانیک -
وولو :

۹

مرمره ده

سرای پورنی - سبلیوری - ارکلی -
تکفور طانغی

کلیبولی - باندرمه - کللیک - مدانیه -
ازمید - (یاخود دیل)

۳۳

آق د کرده

طرابلس غرب - قندیه - خانیه - رتمو -
استاندا - سودا -
لارانقا - لیمبروس - زدوس - سیمی -
سیرای - خالیکی - استامپالی - تیلو وائی -
تیغانی - مدیللی - ساقز - از میر - قوش اطهسی -
مقری - آطالیه - مر سین - اسکندر روز -
لاز قیه - طرابلس - بیروت - صیدا -
صوّر - عکا کفا - یافه - اسکندریه

سواحل عثمانیہ دہ کی تجارت لیمانلریہ اسکالری ۱۲۷

قرہ دکزده ۱۱

برغوس - بالچق - وارنه - کوشنجه -
ارکلی - اینہ بولی - سبتوب - صامسون -
کراسون - طرابزون - باطوم .

بحراحمردہ ۷

ینیوع - جدہ - خبہ - سواکن - مصوع
- حدیدہ - مخا .

بصرہ کورفرزنده ۲

عجیل - بصرہ .

قطعات خمسہ دہ بولنان حکومتی دیونی

اوروپا

یوز ملیونڈن زیادہ مد یون اولاندر

لیرا

انگلترہ	۷۹۰,۰۰۰,۰۰۰
فرانسہ	۷۴۸,۰۰۰,۰۰۰
ایتالیا	۳۶۰,۰۰۰,۰۰۰
روسئیہ	۴۵۵,۰۰۰,۰۰۰
اوسٹریا	۳۰۶,۰۰۰,۰۰۰
اسپانیا	۴۶۱,۰۰۰,۰۰۰
دولت عثمانیہ	۱۲۴,۰۰۰,۰۰۰

۲,۹۴۴,۰۰۰,۰۰۰

قَطَعَات خَمْسَه دَه بُولَنان حَكومتَرِك دِیونِی ۱۲۹

المائبانك ایکی ایمپراطورلغی	۰۳۵,۰۰۰,۰۰۰
عموم المائبا حکومتلری جمعاً	۱۸۳,۰۰۰,۰۰۰

۳,۱۵۴,۰۰۰,۰۰۰

هولاندا	۰۸۰,۰۰۰,۰۰۰
پورتیکر	۶۴,۰۰۰,۰۰۰
بلجیقا	۲۷,۰۰۰,۰۰۰
یونان	۱۸,۰۰۰,۰۰۰
مملکتین	۱۳,۰۰۰,۰۰۰
دایمارقه	۱۲,۰۰۰,۰۰۰

۳,۳۶۶,۰۰۰,۰۰۰

آمریقا

حکومات مجتعه	۴۳۳,۰۰۰,۰۰۰
بره زلیا	۶۷,۰۰۰,۰۰۰
قاناذا	۲۱,۰۰۰,۰۰۰
آر ژانتن	۱۶,۰۰۰,۰۰۰
ونه زوهلا	۱۴,۰۰۰,۰۰۰
پهرو	۱۲,۰۰۰,۰۰۰
مکسیقا	۱۰,۰۰۰,۰۰۰

۳,۸۷,۰۰۰,۰۰۰

آسیا

هندستان ۱۰۸,۰۰۰,۰۰۰

یابونیا ۲۷,۰۰۰,۰۰۰

۵,۰۱۴,۰۰۰,۰۰۰

افریقا

مصر ۲۸,۰۰۰,۰۰۰

فاس ۱۰,۰۰۰,۰۰۰

قاپتون ۱,۰۰۰,۰۰۰

۵,۰۵۳,۰۰۰,۰۰۰

اوسترلیا

عموم اوسترلیا ۳۸,۰۰۰,۰۰۰

۵,۰۹۱,۰۰۰,۰۰۰

بوجدولده اوروپا حکومتلرینک دیوننی اوچ ملیار
 اوچ یوز آلتمش آلتی ملیون لیرا حساب اولمش ایسه ده
 اوچ ملیار درت یوز ملیون لیرایی متجاوزدر
 از جمله دولت عثمانیه نك دیون عمومیه سی یوز یکریمی
 درت ملیون دکل ده از یاده در . بونك کبی حکومتات

قطعات خمسہ دہ بولنان حکومتلک دیونی ۱۳۱

- سارہنک دہ دیون غیر منتظمہ سی واردر
- دیون اوچ میلیاردرت یوز ملیون اعتبارایدیلورسہ
- بونک ایچون اوروپا خلقنک سنوی ۱۳۴ ملیون لیرا
- فائض ویردکاری ظاہر اوور • (تنظیہات بالدیہ نامیلہ
- شہر امانتارینک بورج قانضی ینہ بشقہ) شو حالده تکمیل
- اوروپا خلقی ایکی یوز سکسان ملیون اعتبارایدیلورسہ
- ہر آدم اون ایکی لیرا و برثن بورجلی اولق لازم کلور •
- اللہ ار باب زراعتہ قوت حاضر ییانلرہ انصاف ویرہ •

اوروپا دولترينك اتساع ممالكى

- روسيه نك اوزوپا قطعە سەندەكى ممالكى ۵ مليون
۳۳۳ پيك ۱۰۲
- اسوچ ونوروج ممالكى ۷۵۸ پيك ۵۰۹
- آوستريا ايله مجارستان ممالكى ۶۲۲ پيك ۴۷۶
- آلمانيا ممالكى ۵۴۰ پيك ۳۰۲
- فرانسە ممالكى ۵۲۸ پيك ۵۷۵
- اسپانيا ممالكى ۴۹۹ پيك ۷۶۳
- دولت عثمانيه نك اوزوپا قطعە سەندەكى ممالكى
۳۴۷ پيك ۳۳
- انكلترە نك ۳۱۳ پيك ۶۷۵
- ايتاليا نك ۲۹۶ پيك ۱۳ مربع كيلو مەترودر

اوروپا دولترينك مقدار نفوسى

- روسيه ده ۱۸۶۷ تحريز نفوسنه نظراً ۷۱
مليون ۱۹۵ بيك ۳۴۶
- المانيا ده ۱۸۷۱ تحريز نفوسنه نظراً ۴۱ مليون
۵۶ بيك ۱۹۶
- فرانس ده ۱۸۶۶ تحريز نفوسنه نظراً ۳۹
مليون ۵۹۴ بيك ۸۳۶ [۱]
- آوستريا و مجارستان ده ۱۸۶۹ تحريز نفوسنه
نظراً ۴۵ مليون ۹۰۴ بيك ۴۳۵
- انكلتره و ايرلانده ده ۱۸۷۱ تحريز نفوسنه نظراً
۳۱ مليون ۸۱۷ بيك ۱۰۸
- ايتاليا ده ۱۸۷۱ تحريز نفوسنه نظراً ۴۶
مليون ۸۱۶ بيك ۸۰۹

[۱] المانياه ترك اولتان اساس ولورن ايا الترنده موجود
اولان ۱ مليون ۵۹۷ بيك ۲۲۸ نفوس بومقدارده
داخل دكادر

- اسپانیا ۱۸۷۰ تحریر نفوس سنه نظرأ ۱۶
 ملیون ۵۶۹ بیك ۳۳۱
- دولت عثمانیه نك اوروپا قطعہ سنده (تخمینا)
 ۱۰ ملیون ۵۰ بیك
- اسوج ونوروجده ۱۸۷۱ تحریر نفوس سنه نظرأ
 ۵ ملیون ۹۵۷ بیك ۱۰۷
- بلجیقا ۵ ملیون ۸۷ بیك ۱۰۵ نفوس
 اهالی موجود در

- بلجیقا ۱۷۳ — فلنك وانكلتره وایتالیا
 و آلمانیا ۷۶ — فرانسه ۹۶ نفوسه بر کیلومتر
 اراضی اصابت ایتمکده در ؟
- اوروپا قطعہ سنده اراضی سنه کوره اهالیسی الك
 آزاولان مملکت اسوج ونوروجدر زیرا ۶ نفوسه
 بر کیلومتر اراضی اصابت ایتمکده در .
- روسیه ۱۴ کشی به بر کیلومتر اراضی دوشبور .

اوروپا اھالیسنگ السنہ وملت جھتیلہ

صورت تقسیمی

— آلمانیہ اھالیسنگ ۳۷ ملیون ۴۳۶ بیکی آلمان
— و ۲۳۵ بیکی فرانسز — و ۱۶۰ بیکی وانوواز — و ۲
ملیون ۳۵۰ بیکی لھلی — و ۱۹۰ بیکی چہ — و ۵۱۱
بیکی یہودیدر .

— فرانسه اھالیسنگ ۳۴ ملیون ۳۳۰ بیکی خالص
فرانسز — و ۱ ملیون ۱۰۰ بیکی سات — و ۳۷۰
بیکی ایتالیان — و ۴۲۵ بیکی فلینکی — و ۲۵۰ بیکی
باسق در .

— اوروپادہ ۲۸ ملیون ۱۵۰ بیکی نفوس اسلاو
نسبتہ — و ۹۳ ملیون ۹۰ بیکی نفوس جرمن (یعنی)

آلمان (جنسہ) - ۹۷ ملین ۲۰۰ بیگ نفوس لاتین
جنسہ منسوبدر .

شمندوفرل

- المانیادہ شمندوفرل ۲۱ بیگ ۱۲۱ کیلو مترودر
۱ ملین اہالیہ ۵۱۴ کیلو مترو اصابت ایدر .

- فرانسدہ ۱۷ بیگ ۶۶۶ کیلو مترودر .
۱ ملین اہالیہ ۴۸۳ کیلو مترو اصابت ایدر .

- اوروپادہ اراضیسنہ نسبتلہ شمندوفرل کچوق
اولان مملکت بلجیقادر . انکلترہ و فلنک و آلمانیہ
واسویچرہ و فرانسدہ برنجی و ایکنجی اوچنجی دردنجی
بشنجی درجہدہ قالور .

حال بو کہ مجتعدہ آسریقادہ ایستہکدہ اولان شمندوفرل
۱۰۰ بیگ ۸۱۸ کیلو مترو اولدیغندن ۱ ملین نفوسہ
۲ بیگ ۶۱۴ کیلو مترو نیور یولی اصابت ایتمکدہ درکہ
بویولده اورویا حکومتلرنک ہیج بری آسریقایہ مسابقت
ایلیہ من .

اون برسنه لك وقايع داخليه نك اجالا تاريخي

عساكر عثمانيه نك البسه سي تبديل ۱۲۷۸ -
اصول عسكريه تنسيق وانتظامي اوروپا دولتري
اصولنه توفيق وقانون عسكري تنظيم واصلاح
ايدلدی عسکره مخصوص اواق اوزره وقايع وفنون
حربيه دن باحث بر غرتہ احداث اولندی : دائره
عسكريه مجدداً کارگير نشا ايدلدی ۱۲۸۷
اهور بحريه حيسين سلاله اتصال وقوه بحريه اوروپا بجه
ايکنجی درجه ده صايله چق قدر تنظيم وتوسيع

وزر هلی دو نجات کثیر ترسانه ده حوضار دسکاهلر
 ادوات عملیه مخصوص فابریقه ل انشا ایدلدی
 طوپخانه اصلاح و اعمال حریتک حسن
 جریاننه فوق الغایه اقدام و مخصوصاً تفنک و طویب
 فابریقه لیه دو کمخانه ل ایجاد ایدلدی
 ممالک عثمانیه معمولاتنه مخصوص اولوق اوزره
 برسرکی کشاد ایدلدی ۱۲۷۹ - موزانه مالیه نشر
 ایدلدی ۱۲۷۹ - دستور تنظیم اولندی قائمه
 قالدیرادی ۱۲۷۹ -

اوزان و مقایس عتیقه اصول اعشاری به تحویل
 و (سبستم مزریق) قبول ایدله رک اغتشاش
 معاملات تعدیل ایدلدی ۱۲۸۷ - مصر والپسنه
 خدیونامی ویرادی ۱۲۸۴ - تونس والپسنک اصول
 وراثتی تحویل ایدلدی ۱۲۸۸ -
 مکاتب رشیدیه تکثیر و مکتب سلطانی تأسیس
 ایدلدی ۱۲۸۵ -

مکتب طبییه ده بر مکتب ملکیه کشاد و طب
 درسلی ترکیه به تحویل اولندی ۱۲۸۸ - بکر بکی
 و چراغان سرایلی کار کیر اوله رق بنا ایدلدی . عتیق
 دار الفنون اكمال ایدلدی ۱۲۸۳ - یکیدن بر مالیه دائره سی

اون برسنه لك وقايع داخلية نك اجمالا تاريخي ۱۳۹

بنايدلدى ۱۲۸۷ - روسچقنده وروم ايلينك اڪثر
مخارنده - واناطوليدنه تيمور يولار تمديد وتلغرافلر جا بجا
اكال ايدلدى .

قره طاغ تاديب اولندى ۱۲۷۹ - جبل قوزان
دايره اطاعته آلندى ۱۲۸۰ - عسير ونجد فتح
ايدلدى ۱۲۸۸ - عراقده بعض عشائر اسكان ايدلدى
۱۲۸۶ - سويس جدولى كشاد ايدلدى ۱۲۸۶ -
مصرده انقار يه قالديرلدى ۱۲۷۸ - ايالات مناسب
صورته تقسيم ودايره لرى توسيع اولنده رق ولايت نامى
ويرلدى نظاماتى اعلان اولندى ۱۲۸۴ - طونه ده
ولايت نامنه غزته احداث ايدلدى ۱۲۸۲ - استانبولده
طرامواى ايجاد وتيمور كوبرى انشا ايدلدى ۱۲۸۸
جا بجا سوقاقلر توسيع وتنظيم باب عالينك واسكى
سرايك سوري هدم ايدلدى كرىده عصبان ظهور ايدرك
بر طرف ايدلدى - يونانه اعلان حرب اولندى ۱۲۸۵

بلغراد قلعه سى صرب امارتنه ترك ايدلدى ۱۲۸۳ -
مصره پروسه يه ۱۲۷۸ - اوروپا يه سياحت همسايون
وقوع بولدى ۱۲۸۴ - فرانسه ايمپراطور يچه سيله
اوستريا ايمپراطورى واوروپا حكومتدارلى اعضاى
حائده انندن بعض ذوات استانبولده سياحت ايدلدى

۱۲۸۶ - بانک لرشاد ایدلدی

شورای دولت تشکیل محاکم اصلاح ایدلدی

۱۲۸۴ - معارف نظامنامه سی تنظیم اصلاحخانه

تأسیس مجلس عمومی بنا و محبوسینک صنعتاریه

مشغول اولسی اصولی اتحاد ایدلدی . ولایتده عمومی

مجلسار تشکیل ایدلدی

مأمورین ملکینهک اونیفورمه سی تبدیل ایدلدی

۱۲۷۸ - نشان عثمانی ایجاد ایدلدی ۱۲۷۸ -

آمریقایه سفیر اعزام ایدلدی ۱۲۸۴ -

قلاع و استحکامات تعمیر و تحکیم وار ضروم و قارص

حدودنده طرز جدید اوزره استحکام انشا ایدلدی

مکاتب عسکریه نک اصول تدریسیه سی اصلاح

وارکان حرب ضابطانی تکثیر و مکتب حربیه یه

خرسئیان شا کرد قبول ایدلدی

غیر رسمی غزته ل و فنون و علومه مخصوص رساله ل

ظهور ایدلدی

یکیدن ایکی نوع ترکیبه حروف ابداع ایدلدی

قانون مدنی اسلام لسان عثمانی یه ترجمه ایدلدی

برسنه لك وقايع سياسيه

داخلي

دولتو ومصطفى فاضل پاشا حضرتلر ينك ديوان
احكام عدليه زياستلرنده محاكم نظاميه تاسيس ايدلدى
ارمنى قتوليكارينك بطريق انتخاب ايتلرينه مساعده
وحسون افندى استانبولدن طردو بلغارلره اكسارق نصب
اولدى .

توتون رزى آلتنه النهرق ۴۰۰ بيك لير ابدل سنوى
مقابلنده خرستاي افندى ايله شريكي ظريفى يه احاله
اولدى . خزينه جه منفعت قصديله برخيلي تنقيحات اجرا

ایدلدیسه ده اتخاذا ایدیلان اصولک سقامتی مأمول اولان
فائده بی حاصل ایتمد کدن بشقه سبب اولانلر حقنده نفرت
عامه بی موجب اولدی . اصلاحات قومپسیونی نامیله
بر مجلس عقد ایدیلرک تنقیحاته متعلق موادی مذاکره
وتنقیحاته اوغرایه رق آچیقده قالمش اولانلری مأموریتلره
تعیننه مأمور ایدلدی .

شورای دولتک بش دائره سی داخلیه وتنظیمات
نامیله ایکی دائره یه قلب ایدلدی .

محکمه مرکزیه نامیله سلانیک از میراماسیده عجایب برر
محکمه آچیله رق بدایه تمبر استینا فاروئیت دعوا یه مأمور
اولدی . روم ایلی تیمور یوللری متعهدی هیرشله اولان
مقاوله فسخ و طرف دولتدن اشترا اولندی .

اصول ولایات تشویش ونظار ولات ایله کوچک
بیوک کافه مأمورین همان کل یوم عزل وتبديل ایدلدی
اون ملیون ایرالق استقراض عقد ایدلدی . مدحت
پاشا صدارته تعین اولدی (۲۵ جا) حسین عونلی ومحمد
رشدی واسماعیل حتی پاشا ایله ضبطیه مشیری اسبق
حسینی پاشا و امین بک مظهر عفو اوله رق استانبوله
کلرینه مساعده اولندی

ولایات اصولی اعاده وابقا ومأمورین تأمین ورژی

فسخ اولنهرق امانه انحصاره آندی

مصرده معاهدات اجنبیه لغو اولنهرق محاکم تنظیم

اولندی

ممالکتین امارتی طرفندن نشان ایجادینه ساعده طلب

واستدعا ایدلدیسه ده قبول اولندی

اصلاحات قومبسیونی طاغیدلدی

پارس سفیری جمیل پاشاخارجیه ناظری نصب اولندی .

محکمه کبیرمرکزیه نامبله طشره لرده آچیلان محکمه لر

لغو ایدلدی

بخارا حاکی ایچون سفیر عبدالحی افندی یدبله نامه

همایون ارسال ایدلدی

روم ایلی شمیدوفری حصه لرندن المانیاده ۶۰، ۸۸۰

حصه صاتیلغه چیقارلدی .

معادن واورمان اداره سی برنظارت حائنه قونیه لر

رشدی پاشایه احاله اولندی .

جمیل پاشا قریمه روسیه ایمپراطورینی سلاملامق

اوزره کوندریله رك عودتده وفات ایلدی .

خلیل شریف پاشا حضرتلری خارجیه نظارتنه

تعین بیورلدی .

قولاچینه هجوم ایدن ۳۰۰۰ قره طاغیلدن طرلابی

باب عالی قره طاغ بکنه تلغراف چکه رک متجاوزلک تأدینی
امراتدی

• روسیه غراندوقه سی بقولا استانبوله کلدی
• چین اسلام پادشاهزاده لرندن حسن استانبوله کلدی
• مدحت پاشاعزل رشدی پاشا صمدزاعظم اولدی (۱۶ شعبان)
• صرب خارجه مدیری شورای امتده ایزوورنیک قلعه سی
• حقنده باب عالی ایله مخبره ایلدیکی بیان ایتدیکی شایع
• اولدیسه ده باب عالی بو شایعه بی رسماً تکذیب ایلدی

مبادی فصول اربعه

فصل ربیع - بهار پنجشنبه ۲۰ مارت ۲۲ محرم
 ,, صیف - یاز جمعه ایرت ۲۱ حزیران ۲۲ ربیع ۲
 ,, خریف - کوز صالی ۲۳ ایلول ۱ شعبان
 ,, شتا - قبش یازار ایرت ۲۲ کانون او ۲ ذی القعدہ

امتداد فصول اربعه

بهار	۹۲	کون	۲۱	ساعت	۱۶	دقیقه
یاز	۹۳	کون	۱۳		۵۸	
کوز	۸۹	کون	۱		۴۷	
قبش	۸۹	کون	۳		۶۱	

خسوف و کسوف

خسوف کلی	۱۴	م ایس	و	۱۴	ربیع الاول
کسوف جزئی	۲۶	م ایس	و	۲۸	ربیع الاول
خسوف کلی	۴	تشرین ثانی	و	۱۳	رمضان
کسوف جزئی	۲۰	تشرین ثانی	و	۲۹	رمضان

اخطار

ہو کون فرنگی دیدیکم شہور شمسیدہ کہ شہور
اسلامیہ در نامہ فرنگی ذکل جلالی دینور نتہ کیم
تقویم مرکز بالاسندہ مصر حدرد • بو جہتلہ صحیح
وسالم جلالی طور رکں مشوش و سقیم رومی قبول
ایدیلہ من ایستیانلر حسابی اکا اویدیرہ بیلورل •
یعنی ۱۴ کون تنزیل ایلد کلری خالدہ مثلانیدسان
فرنگینک بری مارت روهینک بکر منجی صالی کونی
اولدیغنی اکلارل

تاریخ جلالی اوزرینہ معلومات

(۴۶۵) سنہ ہجریہ سہندہ جالس تحت سلجوقی

اولان سلطان جلال الدین ملک شاہ عصرندہ دولت

اسلامیہ نیک دائرہ ثروت و مکنتی زیادہ توسع و علوم
 حکمیہ پک چوق ترقی ایدرک بعض اصلاحات
 و تعدیلاتہ تشبث اولندیغی صرہ ده رصد امرینه
 دخی اعتنا اولنوب (۴۶۷) سنه هجریه سنده سلطان
 جلال الدینک وزیری مشهور نظام الملک اهل هیئت
 جمع ایله لدی المذاکره شمسک برج حله نقلی کونی
 نوروز اعتبار و (۴۶۸) سنه هجریه سی نوروزی
 مبدأ تقویم جدید اتخاذا قلندی و رصد جدید
 ترتیبه مباشرت ایله حکمای عصر دن عمر الخیام
 و ابو المظفر و میمون واسطی و محمد خازن کی حذاق
 منجهین بو امرک تمشبتنه مأمور اولدیله و عمر الخیام
 و عبدالرحمن حارثی ایله سائر حکمای عصر (۴۷۱)
 سنه هجریه سی رمضانک او نتیجی کونندن اعتباراً
 مجددا بر تاریخ شمسی وضع ایله تاریخ جلالی تسمیه
 ایتدیله و بونده فرسک اسکی اسامی شهورینی
 استعمال ایلدیله فقط قدیم و جلالی دو فرق ایتدیله
 مثلاً فروردین قدیم و فروردین جلالی وارد بهشت
 قدیم وارد بهشت جلالی دیدیله و بر وجه بالا
 بر وقتدنبرو کیسه ترک اولمش ایدو کندن او سنه شمسک
 برج حله تخویلی فروردیناه قدیمک یکر می سکر نتیجی

کوننه مصادف اولمغله انی اول فروردینماه جلالی
 قیلوب اول یکرچی سکز کونی کیسه اعتبار ایتدیله
 وشمسک حوتدن جمله قبل نصفالنهار نقل ایتدیکی
 کون که نوروز سلطانی تسمیه ایتدکاری کوندر
 انی سنه باشی اعتبار ایتدیله زیرا سنه شمسیه
 حقیقیه به مبداء اتخذینه مناسب اولان سنه ده درت
 سکون یعنی بوجه بالا ایکی تساوی لیل و نهار
 کونلریله اطول واقصر ایام اولان ایکی کون اولوب
 انجق یوم اعتدال ربیعی مواید ثلثیه نسبتله یوم دلالت
 کبی اولدیغندن انی مبداء سنه اعتبار ایلدیله بونک
 سنه لری بوجه بالا سنه شمسیه حقیقیه اولمغله اوچ
 سنه سی اوچ یوز التمش بشر کون اعتبار اولوب
 درنجی سنه سی کیسه اوله رق اوچ یوز التمش الی
 کون اولوز فقط هر یونجی دفعه کی کیسه بشجی
 سنه یه تأخیر اوله رق یوز او توز سنه ده او توز ایکی
 دفعه کیسه اوله حق ایکن او توز بر دفعه اولوب بونکله
 یوز او توز سنه ده فرق ایده جک بر کون دخی قیادیلور
 قالدیکه بونک سنه لری سنین شمسیه حقیقیه اوله رق
 بونده عدد ایام اعتباری مقصود بالذات اولوب
 هر یوم اعتدال ربیعی سنه باشی اوله جغندن کون

حسابنجه واقع اوله بيله جك غلط وخطانك بوكا
تأثیری اوله من

الحاصل تاریخ جلالی تماميله فن هیئتده موافق اوله رق
ترتیب اولمشدر بناء علیه شمیدی به قدر امم سالفه ده
اتخاذ اولشان تاریخك اذ طوغریسیدر فقط
مادامکه بلاد اسلامیه ده بر تاریخ قریه هجری مستعملدر
بو تاریخ جلالینك دخی وضعی سنه سی مبدأ اعتبار
اولنه جغنه سنه هجرت نبویه بوكا ده مبدأ اعتبار
اولنسیدی ده مناسب اولوردی

کلام شهرور جلالیه نك بیاننه بعضیلر عدد ایامه نظر
ایتموب شهرور شمسیه حقیقیه اولوق اوزره هر برجی
بر آی اعتبار ایتدیلر بعضیلر دخی تسهیل حساب
ایچون آییری اوتوزر کون اعتبار ایدوب فضله
قلان بش ویا خود التي کونی دخی آخر سنه ده علاوه
ایلدیلر بو اعتباره کوره تاریخ جلالینك سنه لری
شمسی حقیقی اولدیغی حالده آییری شهرور شمسیه

اصطلاحیه اولمش اولور تقویم الادوار
لجودت پاشا